

Τάσεις, προκλήσεις και προοπτικές των Κατασκευών στην Ελλάδα

Μελέτη για το Ταμείο Μηχανικών Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (ΤΜΕΔΕ)

Μάρτιος 2024

Αντικείμενο της μελέτης

Η μελέτη έχει ως αντικείμενο την ανάλυση των πιο πρόσφατων δεδομένων και εξελίξεων στον τομέα των Κατασκευών στην Ελλάδα και την αξιολόγηση των προοπτικών του τομέα τα επόμενα χρόνια, λαμβάνοντας υπόψη τις σημαντικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει

Περιεχόμενα της μελέτης

1

Βασικά μεγέθη και τάσεις στις Κατασκευές

- Παραγωγή, απασχόληση, επενδύσεις, δείκτες κύκλου εργασιών, δείκτες επιχειρηματικών προσδοκιών, συμβολή στην οικονομία, κόστος κατασκευής, δημόσια έργα, κ.ά.

2

Πορεία εθνικού σχεδιασμού και προγραμμάτων

- Σχεδιασμός για τα έργα υποδομής και τα άλλα κατασκευαστικά έργα που πρόκειται να χρηματοδοτηθούν τα επόμενα χρόνια και ενδεικτικός προσδιορισμός (προβολή) των σχετικών επενδυτικών δαπανών με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία για τη χρηματοδότησή τους
- Προβολή εξέλιξης παραγωγικής δραστηριότητας των Κατασκευών τα επόμενα χρόνια

3

Εξέλιξη και ανάγκες χρηματοδότησης

- Υπόλοιπα δανείων, νέα δάνεια, κόστος δανεισμού, χρηματοδοτικό κενό, εκτίμηση αναγκών τραπεζικού δανεισμού

4

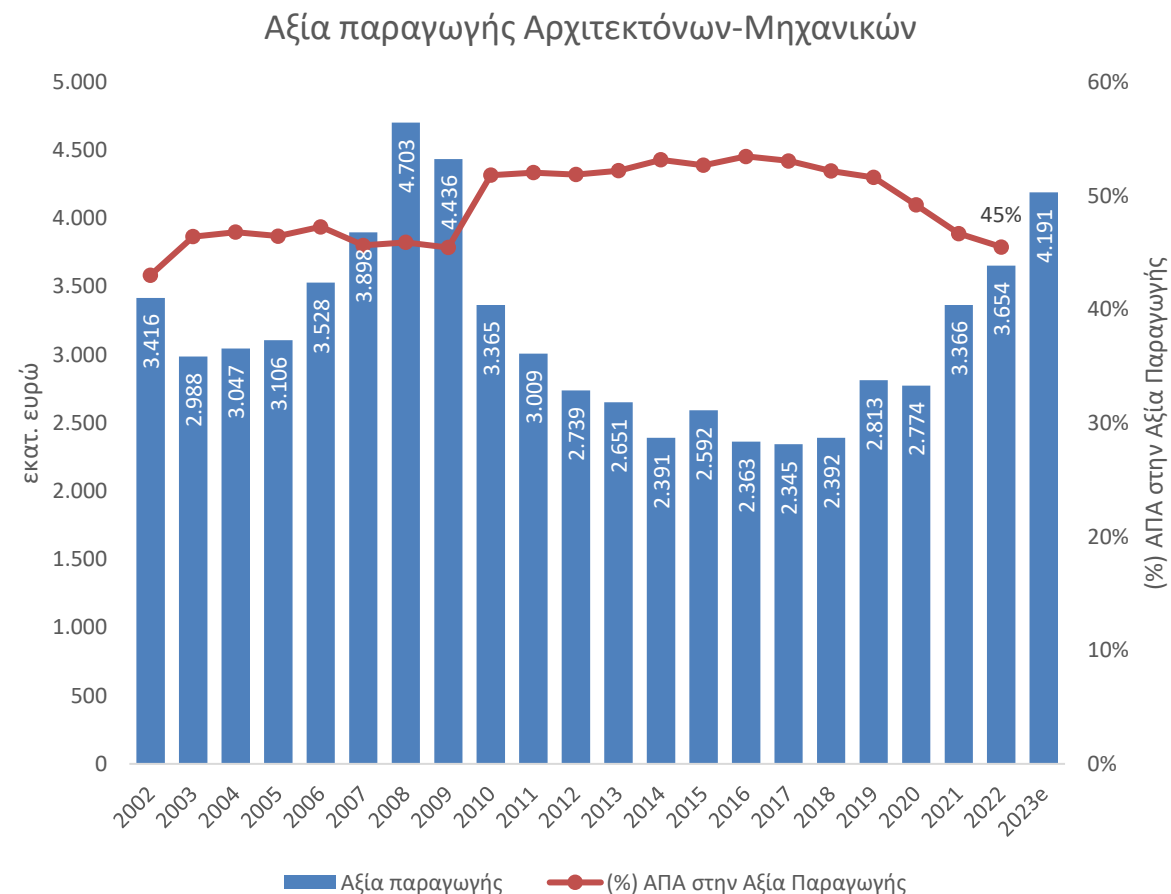
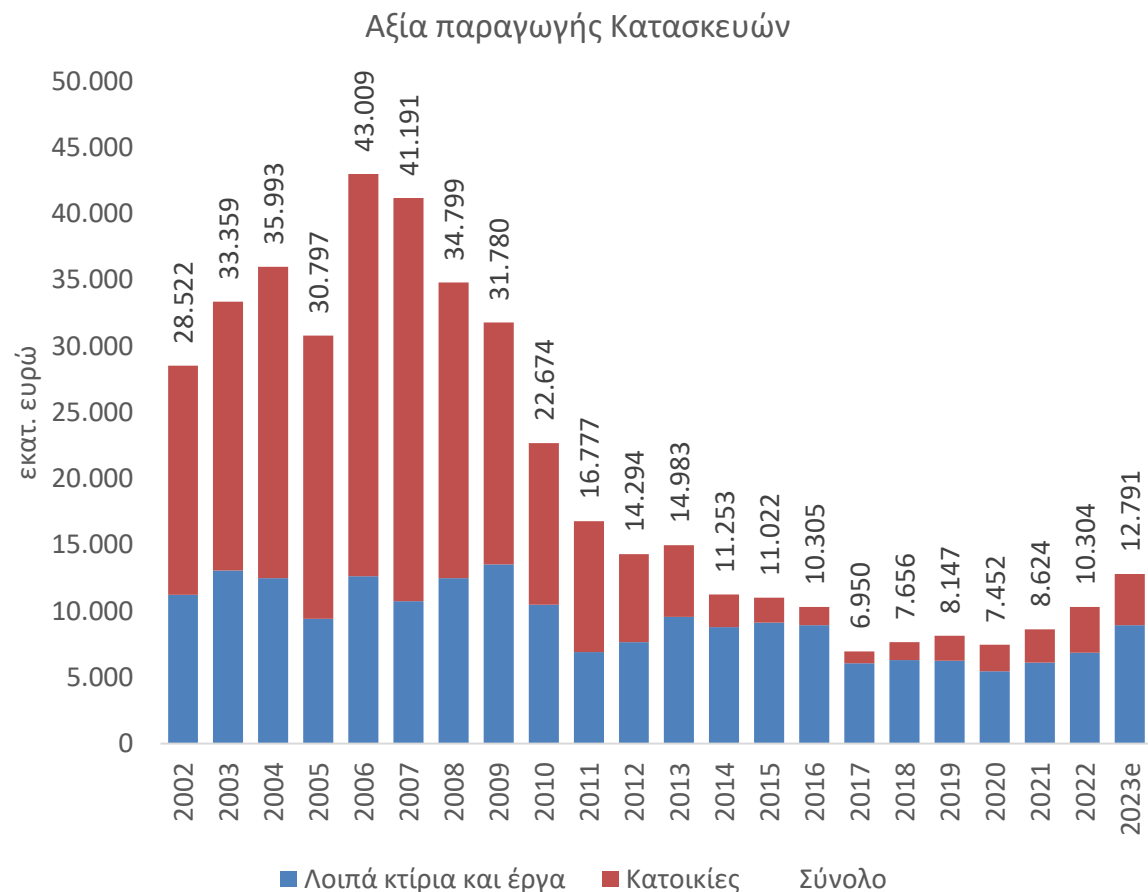
Κρίσιμοι παράγοντες και προκλήσεις για τις Κατασκευές

- Ανθρώπινο δυναμικό, χρηματοδότηση, θεσμικά ζητήματα, ενσωμάτωση τεχνολογίας και ψηφιοποίηση, ένταξη κριτηρίων ESG, εθνικός σχεδιασμός υποδομών

1

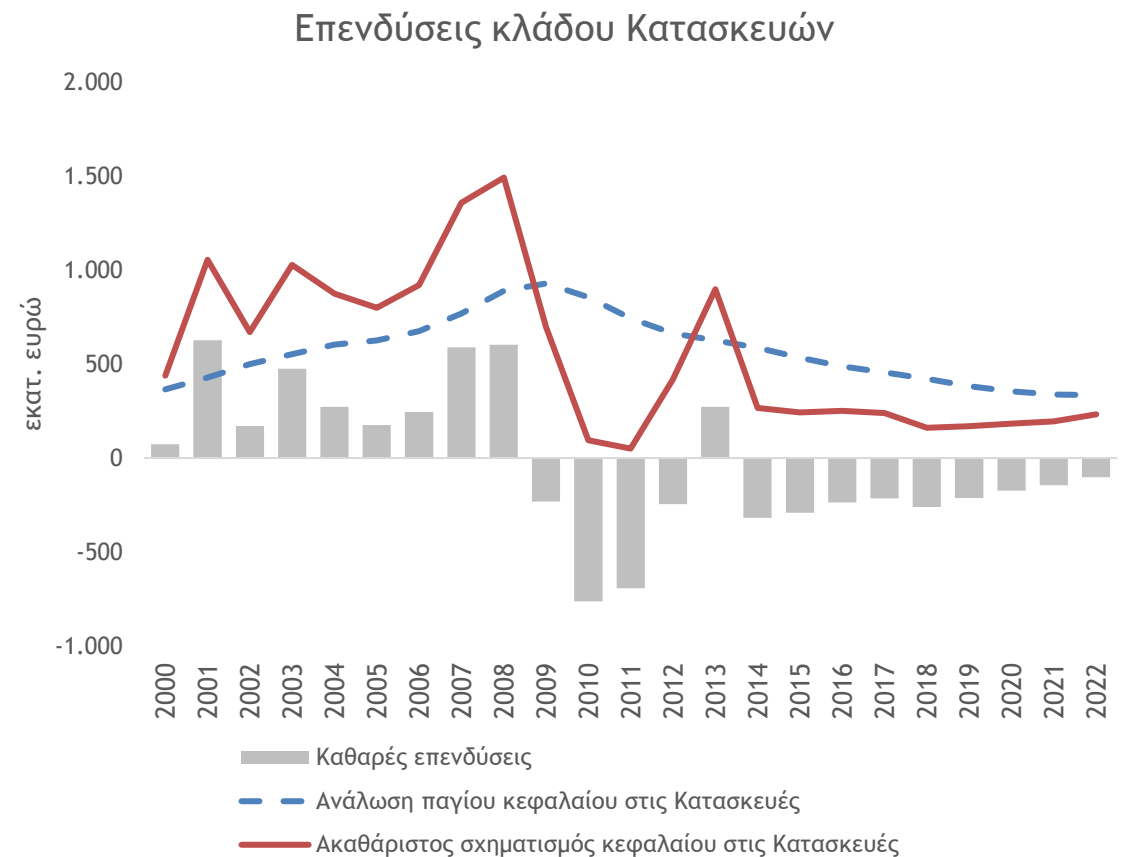
Βασικά μεγέθη και τάσεις στις Κατασκευές

Μετά από μια περίοδο δραματικής υποχώρησης της κατασκευαστικής δραστηριότητας, διαφαίνονται σημάδια ισχυρής ανάκαμψης

Η συνολική αξία παραγωγής των Κατασκευών και δραστηριοτήτων Αρχιτεκτόνων-Μηχανικών ενισχύθηκε μετά το 2017, αλλά βρίσκεται μεγάλη απόσταση σε σύγκριση με το ιστορικό υψηλό του 2006

Η κερδοφορία στις Κατασκευές συρρικνώθηκε επηρεάζοντας και το επίπεδο των επενδύσεων του κλάδου σε πάγιο κεφάλαιο

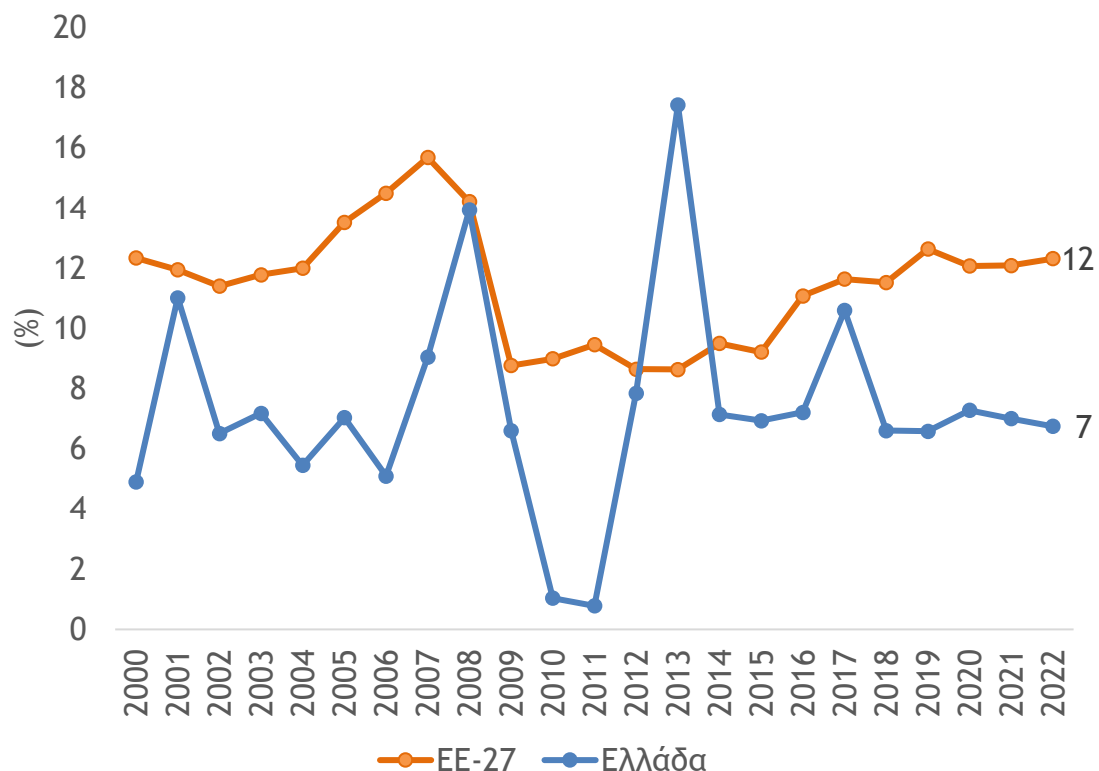

- Η κερδοφορία του κλάδου παρουσιάζει τάση ανάκαμψης μετά το 2017, αλλά παραμένει χαμηλότερα συγκριτικά με την περίοδο πριν από το 2010
- Μετά από το 2008, οι επενδύσεις των Κατασκευών σε πάγιο κεφάλαιο (εξοπλισμός κ.ά.) δεν καλύπτουν την ανάλωση κεφαλαίου, γεγονός που επιδεινώνει τις παραγωγικές δυνατότητες του κλάδου
- Με τη βελτίωση της κερδοφορίας και την προοπτική σημαντικής ανόδου της κατασκευαστικής δραστηριότητας, θα απαιτηθεί περαιτέρω ενίσχυση των επενδύσεων εκσυγχρονισμού του κλάδου

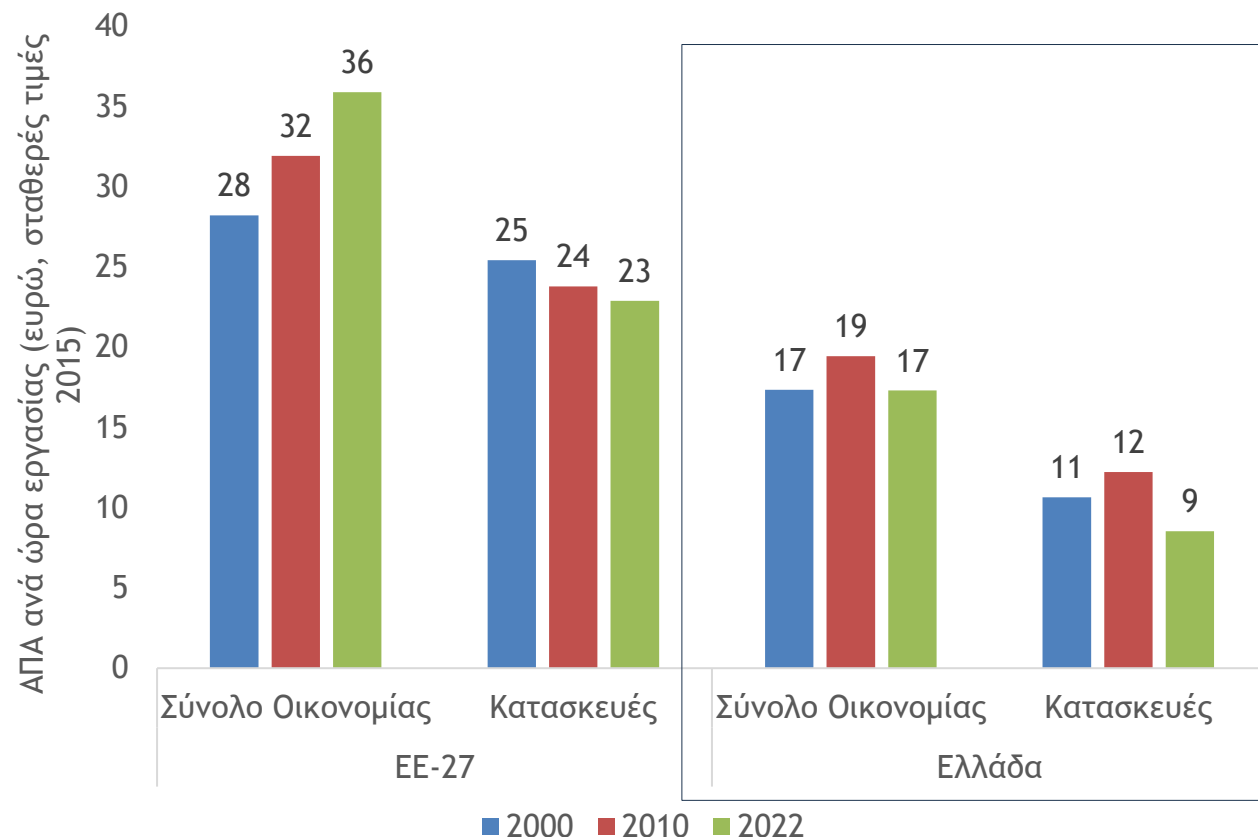
Πηγή: Eurostat, Ανάλυση IOBE.

Η επενδυτική ένταση στις εγχώριες Κατασκευές υπολείπεται έναντι της ΕΕ-27, ενώ και η παραγωγικότητα εργασίας είναι σημαντικά χαμηλότερη

Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου προς ΑΠΑ στις Κατασκευές (%)

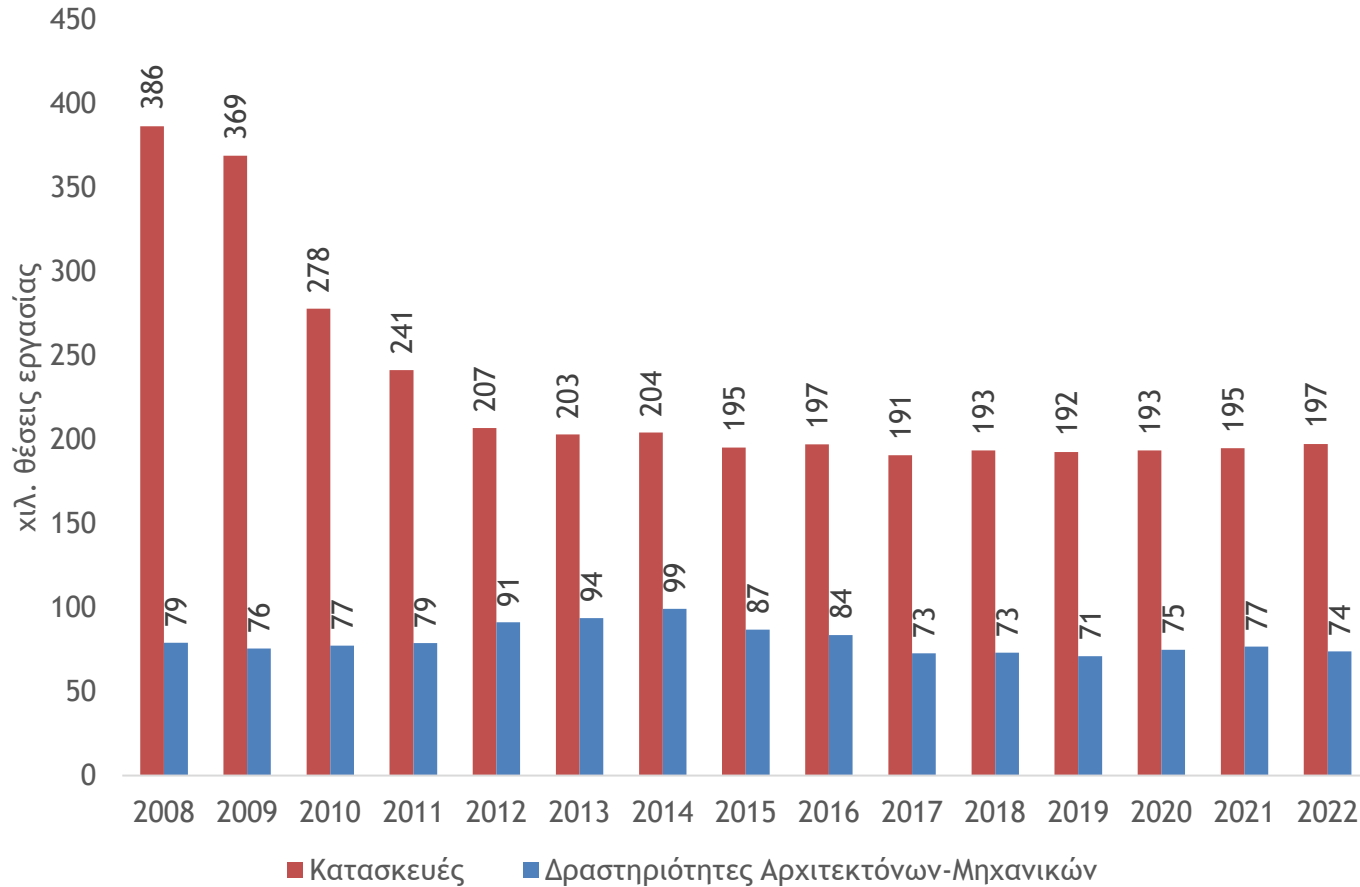

Παραγωγικότητα εργασίας στις Κατασκευές

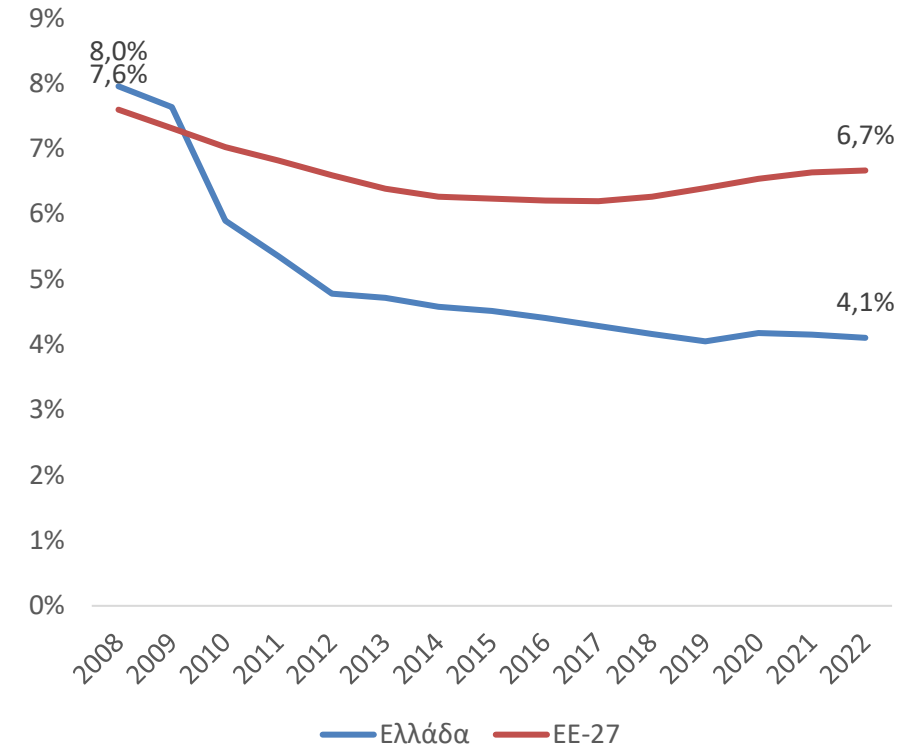
- Η παραγωγικότητα εργασίας των Κατασκευών είναι στάσιμη στην ΕΕ-27 μακροχρονίως και φθίνουσα στην Ελλάδα
- Χαμηλότερη παραγωγικότητα στις Κατασκευές σε σύγκριση με το σύνολο της οικονομίας σε ΕΕ-27 και Ελλάδα

Η απασχόληση στις Κατασκευές διαμορφώθηκε το 2022 σε 197 χιλ. θέσεις εργασίας, με οριακή ενίσχυση τα τελευταία χρόνια

Η απασχόληση στις δραστηριότητες Αρχιτεκτόνων και Μηχανικών διαμορφώθηκε σε ~75 χιλ. εργαζόμενους, χωρίς αξιοσημείωτες μεταβολές τα τελευταία χρόνια

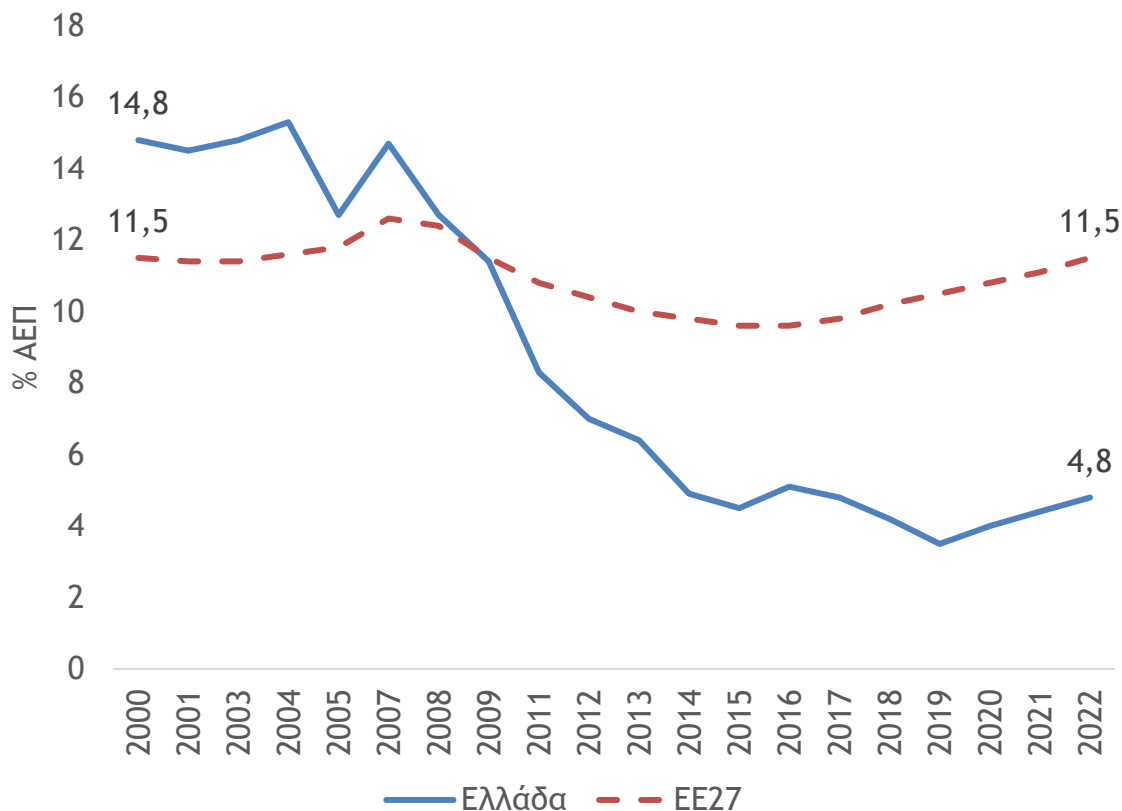
Απασχόληση στις Κατασκευές ως % στη συνολική Απασχόληση

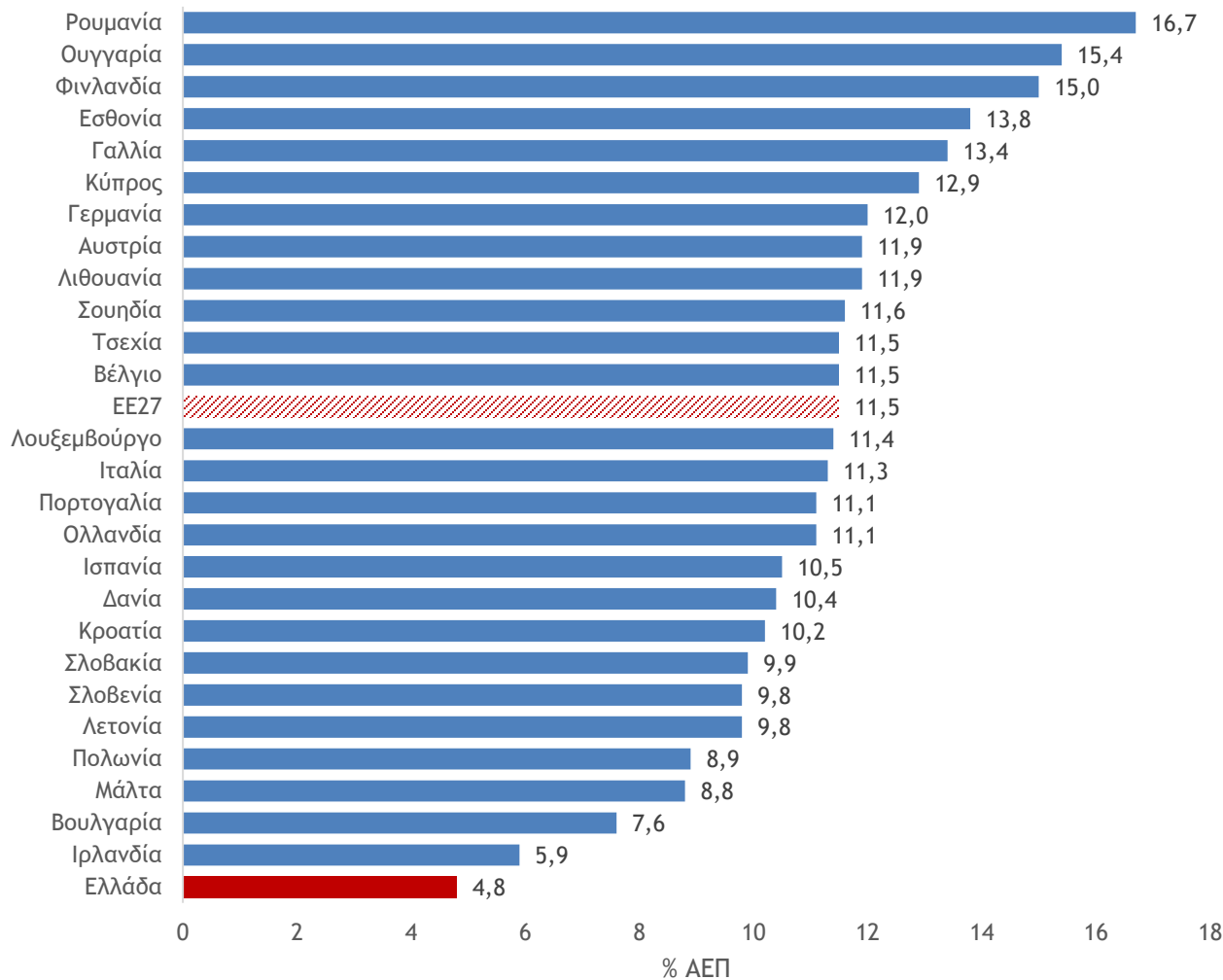
Το μερίδιο της απασχόλησης στις Κατασκευές επί της συνολικής απασχόλησης διαμορφώθηκε σε 4,1% το 2022, σε απόσταση από τον μέσο όρο της ΕΕ (6,7%)

Η Ελλάδα καταγράφει το χαμηλότερο ποσοστό επενδύσεων σε Κατασκευές ως ποσοστό του ΑΕΠ μεταξύ των χωρών της ΕΕ

Επενδύσεις σε Κατασκευές, % ΑΕΠ

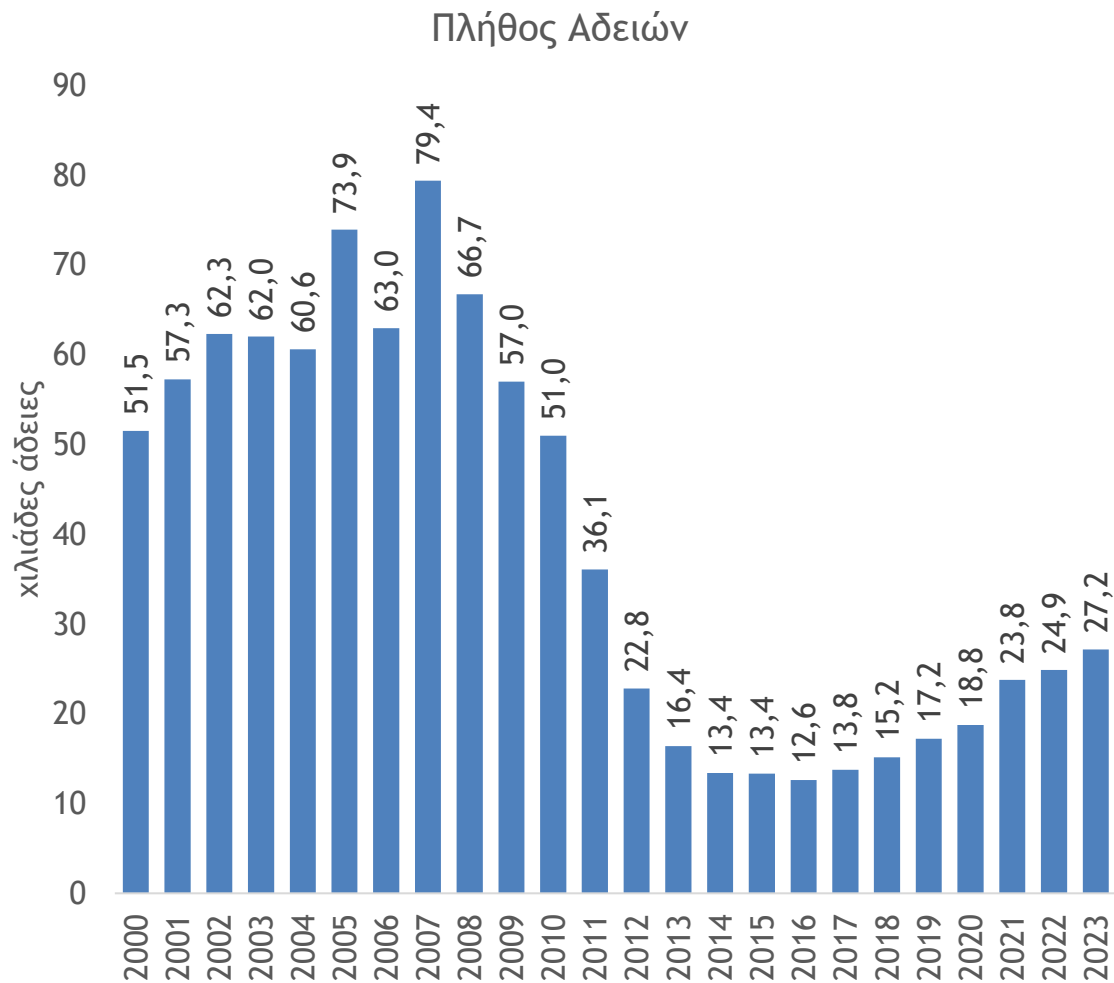

Επενδύσεις σε Κατασκευές (% ΑΕΠ, 2022)

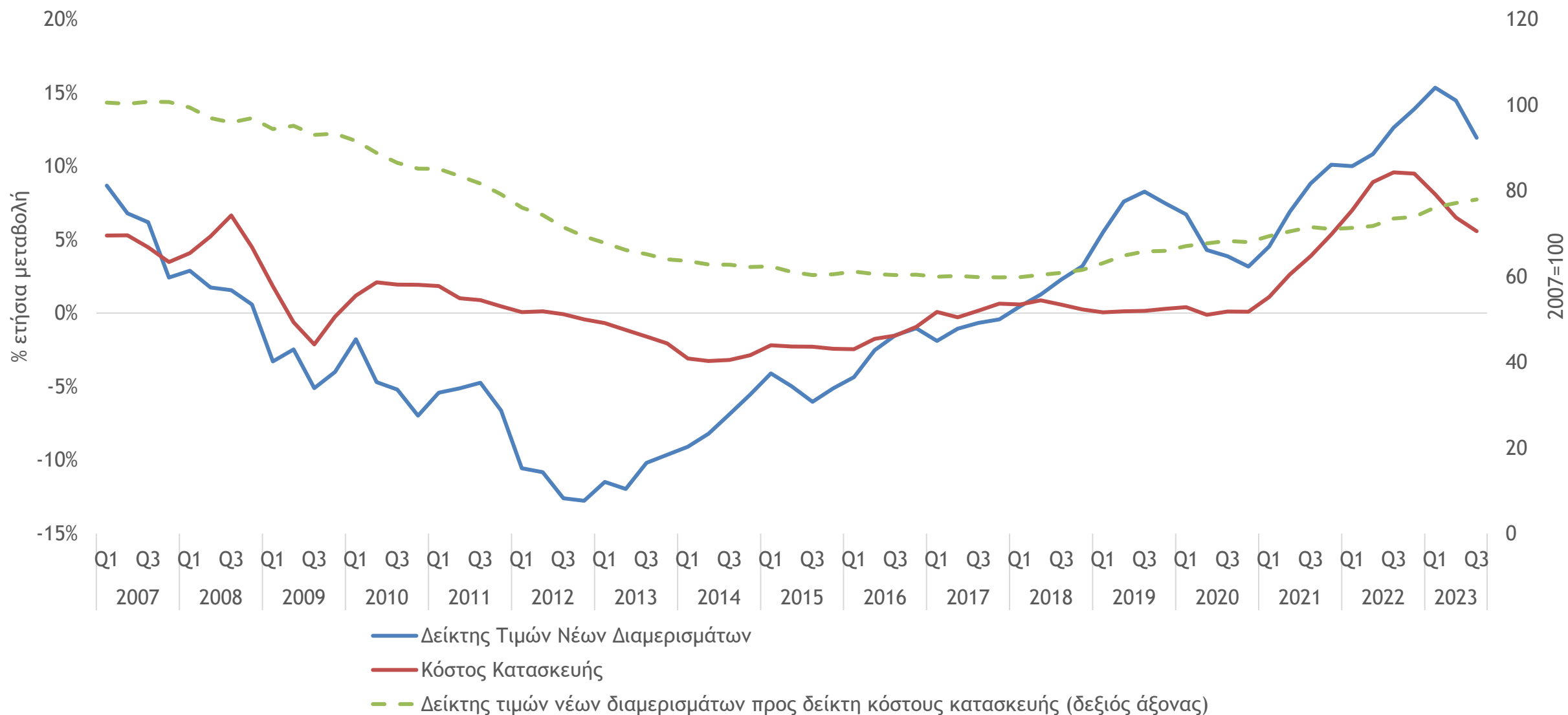
Οι επενδύσεις σε κατασκευές αντιστοιχούσαν στο 4,8% του ΑΕΠ το 2022, έναντι 14,7% το 2007, ενώ η απόκλιση για το 2022 σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ΕΕ27 υπερβαίνει τις 6 ποσοστιαίες μονάδες.

Οι άδειες για νέες οικοδομές και προσθήκες έφτασαν το 2023 τις 27,2 χιλ., με συνολική επιφάνεια 6,2 εκατ. τετραγωνικά μέτρα, με ανοδική τάση μετά το 2017

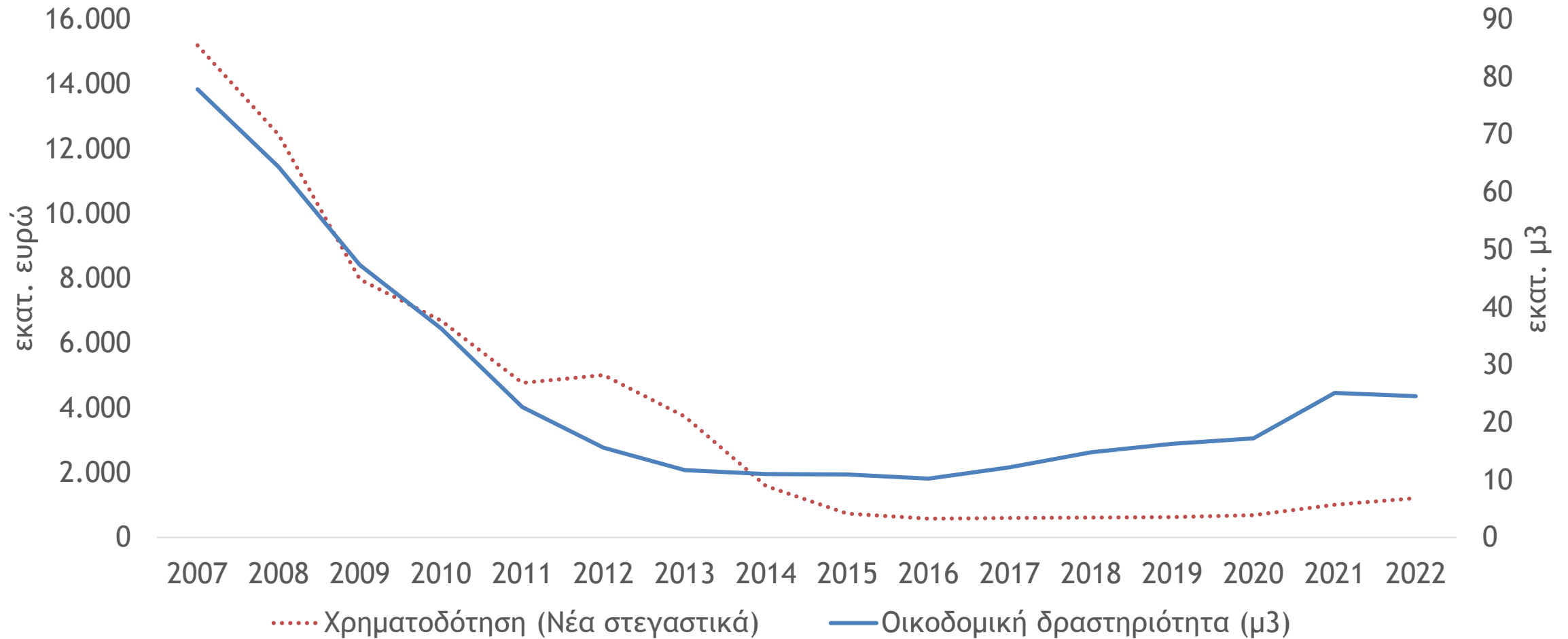
Το 2023 οι νέες οικοδομικές άδειες αυξήθηκαν κατά 9,1% σε πλήθος και 13,9% σε επιφάνεια σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος

Τιμές οικιστικών ακινήτων και κόστος κατασκευής

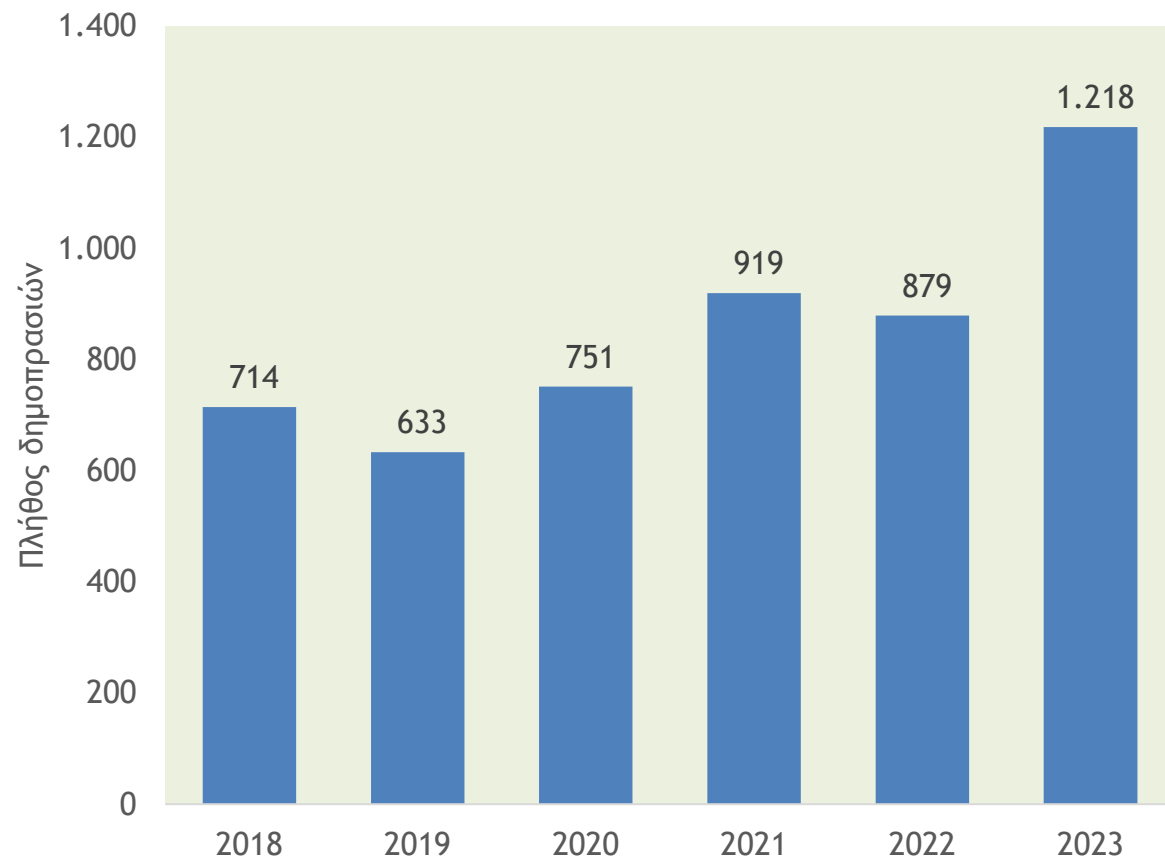
Η οικοδομική δραστηριότητα στην Ελλάδα συμβαδίζει με το ύψος της ροής της τραπεζικής χρηματοδότησης μέσω στεγαστικών δανείων

Οικοδομική δραστηριότητα και τραπεζική χρηματοδότηση, 2007-2022

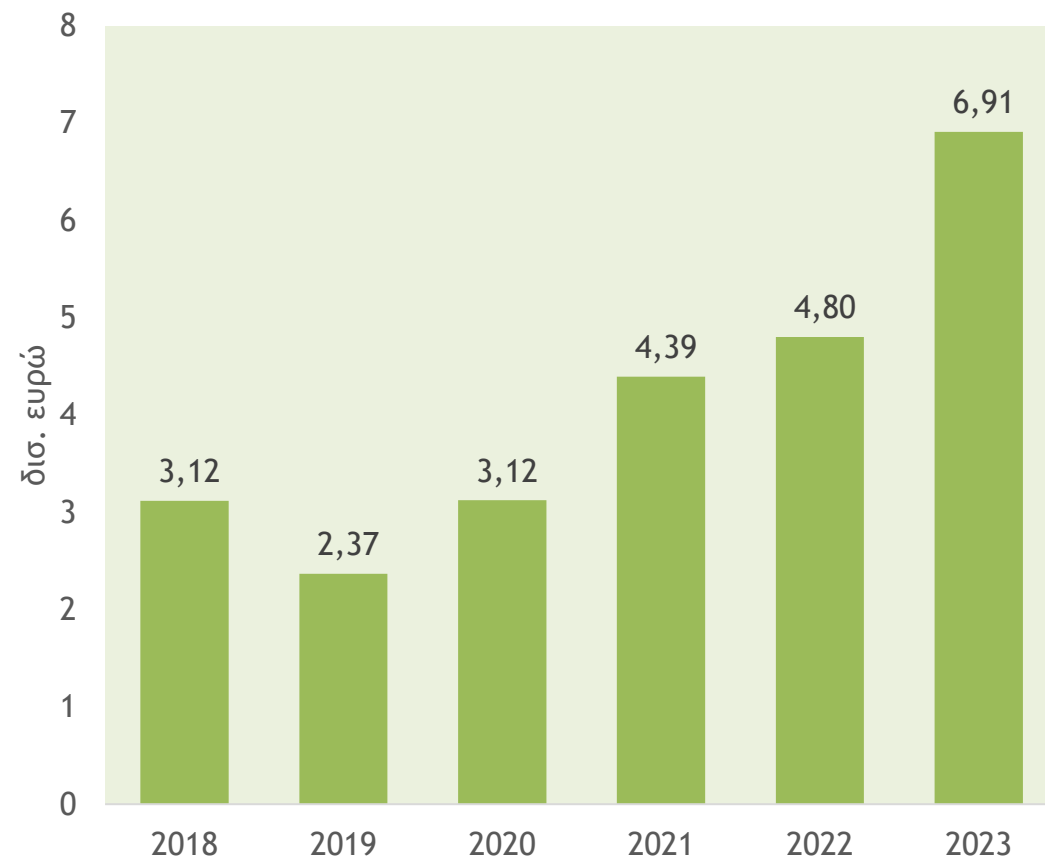

Ο συνολικός προϋπολογισμός των δημοπρατούμενων έργων έχει αυξηθεί σημαντικά μετά το 2021

Πλήθος Δημοπρασιών δημοσίων έργων προϋπολογισμού άνω των €1 εκατ.

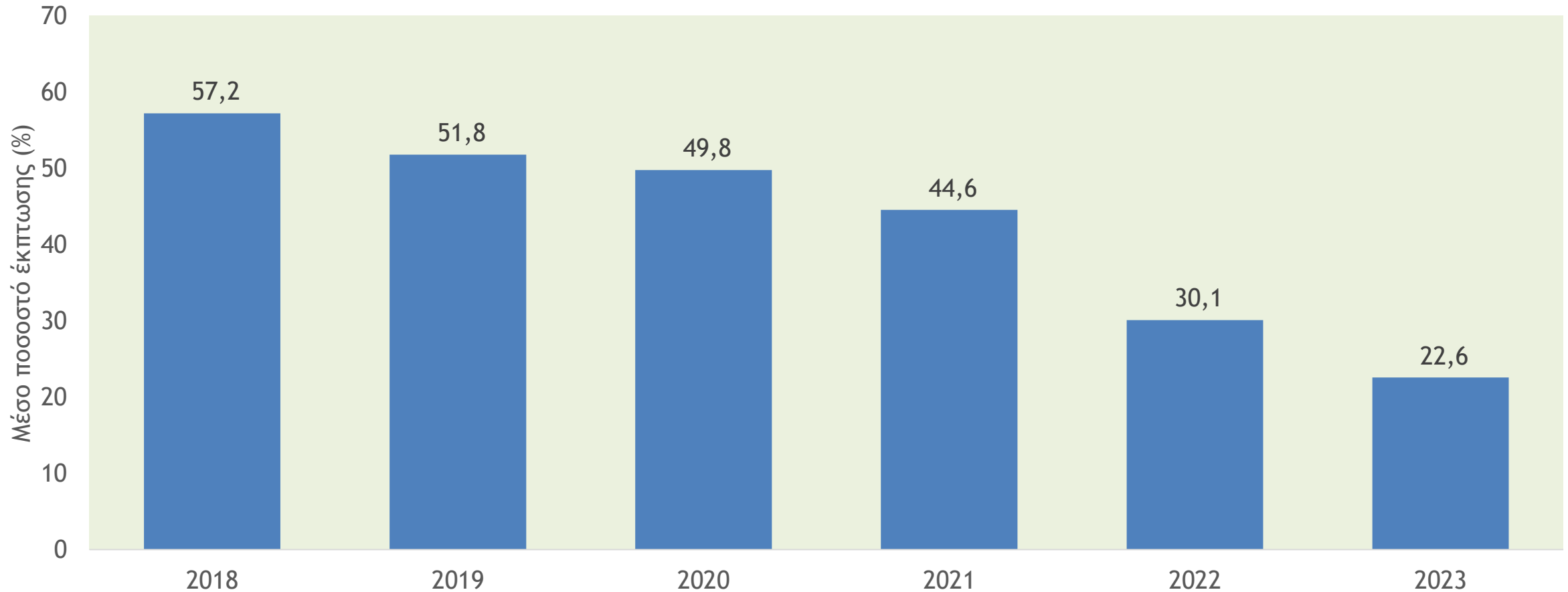

Προϋπολογισμός δημοπρατούμενων έργων άνω του €1 εκατ.

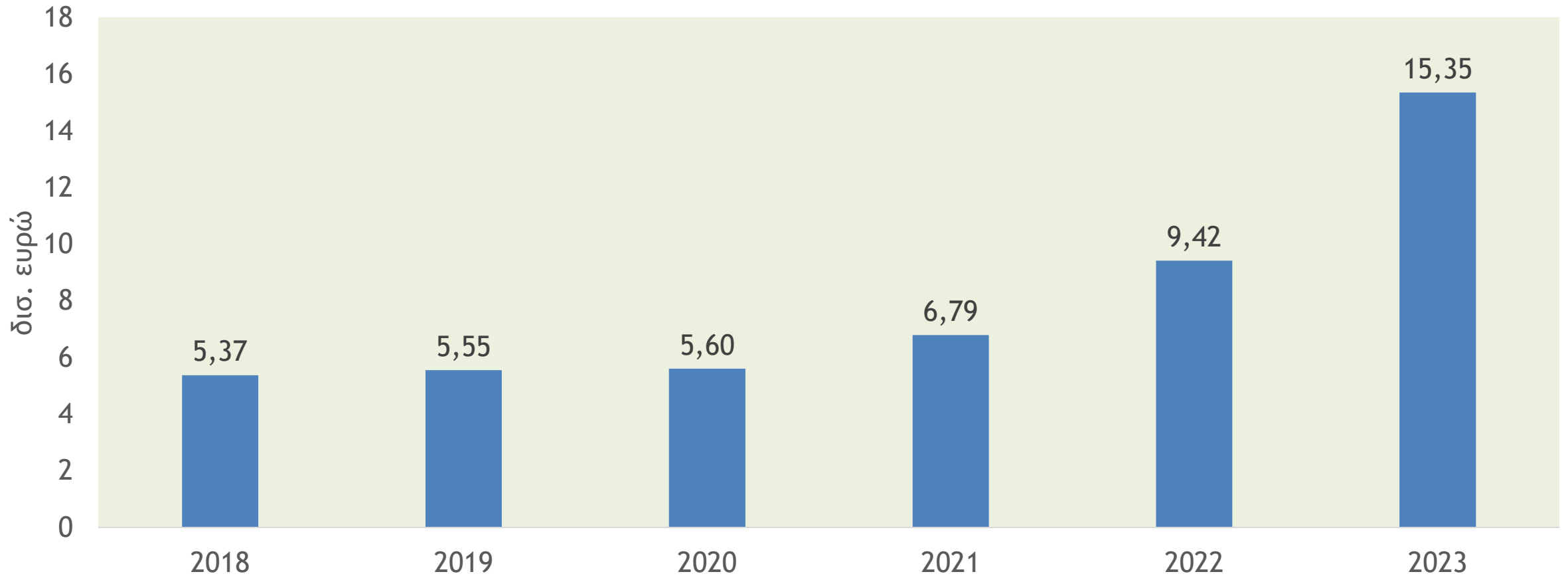
Το μέσο ποσοστό έκπτωσης στα δημοπρατούμενα έργα έχει περιοριστεί σημαντικά

Μέσο ποσοστό (%) έκπτωσης σε δημόσια έργα προϋπολογισμού άνω των €1 εκατ. (με αποτελέσματα)

Το ανεκτέλεστο υπόλοιπο των μεγαλύτερων κατασκευαστικών εταιριών έχει σχεδόν τριπλασιαστεί από το 2020

Ανεκτέλεστο υπόλοιπο έργων 5 Εισηγμένων Κατασκευαστικών Ομίλων

2

Πορεία εθνικού σχεδιασμού και χρηματοδοτικών προγραμμάτων

Εκτιμώμενοι πόροι χρηματοδότησης για τον τομέα Υποδομών από το ΕΣΠΑ 2021-2027 και σύγκριση με προηγούμενη προγραμματική περίοδο

Πρόγραμμα ΕΣΠΑ 2021-2027 (Έργα σχετικά με Υποδομές)	Ενωσιακή στήριξη (ποσά σε εκατ. ευρώ)	Ποσοστό	Εκτίμηση συνολικής στήριξης
ΣΠ2: Μια πιο πράσινη Ευρώπη	5.665	27%	7.094
ΣΠ3: Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη	1.637	8%	2.050
ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ (ΣΠ2+ΣΠ3)	7.302	35%	9.144
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΠΑ 2021-2027	20.913	100%	26.189

Πρόγραμμα ΕΣΠΑ 2014-2020	Συμβάσεις	Πληρωμές
Οικονομία Χαμηλών Ρύπων	4.160	3.124
Κλιματική αλλαγή - Πρόληψη	560	377
Προστασία Περιβάλλοντος	4.738	2.850
Βιώσιμες Μεταφορές	4.328	2.603
ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ	13.787	8.955
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΠΑ 2014-2020	39.005	27.708

Πυλώνες και εκτιμώμενοι πόροι χρηματοδότησης του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

Πυλώνες του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

Πράσινη μετάβαση

Ψηφιακή μετάβαση

Απασχόληση, δεξιότητες, κοινωνική συνοχή

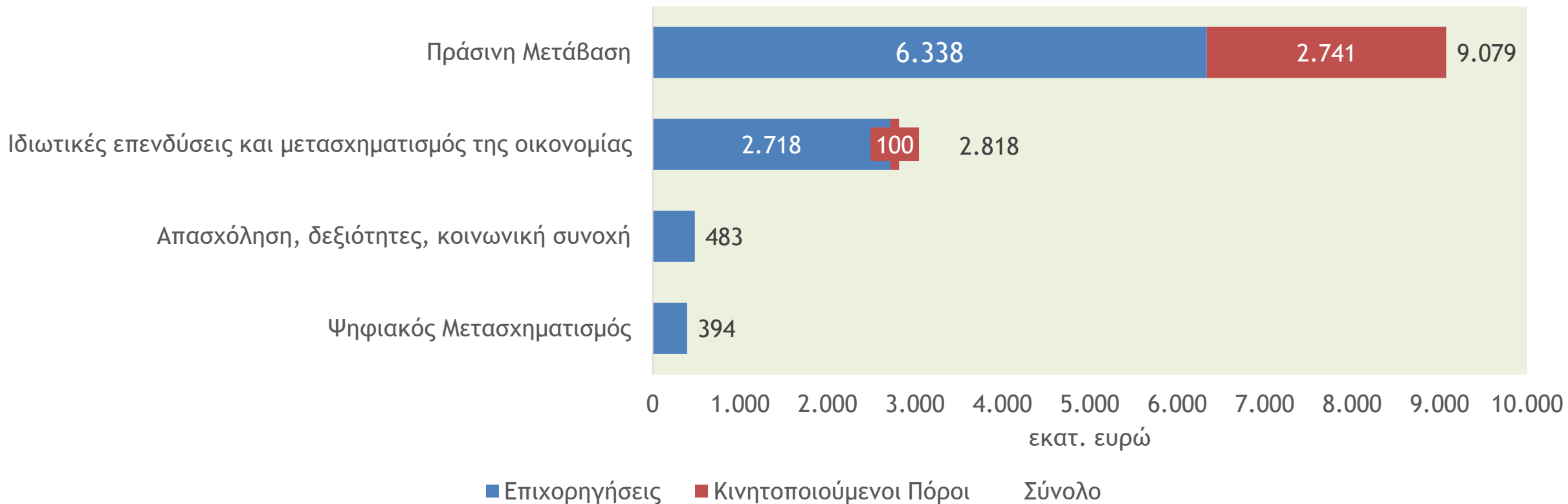
Ιδιωτικές επενδύσεις και μετασχηματισμός της οικονομίας

Πυλώνες	Προϋπολογισμός Ταμείου Ανάκαμψης (σε εκατ. ευρώ)	Συνολικοί επενδυτικοί πόροι που κινητοποιούνται (σε εκατ. ευρώ)
1. Πράσινη Μετάβαση	6.018	11.283
2. Ψηφιακός Μετασχηματισμός	1.935	2.070
3. Απασχόληση, Δεξιότητες, Κοινωνική Συνοχή	5.226	5.307
4. Ιδιωτικές επενδύσεις και μετασχηματισμός της οικονομίας	5.311	9.614
Άθροισμα από επιδοτήσεις	18.491	28.274
Δάνεια*	17.728	44.320
Συνολικοί επενδυτικοί πόροι	36.219	72.593

* Τα δάνεια θα υποστηρίζουν ιδιωτικές επενδύσεις παρέχοντας στις επιχειρήσεις πρόσβαση στη χρηματοδότηση μέσω δανείων, στήριξης ιδίων κεφαλαίων για ΜμΕ και του προγράμματος InvestEU, και θα συμπληρώνονται από μεταρρυθμίσεις για τη μείωση των διοικητικών βαρών και τη βελτίωση του ρυθμιστικού πλαισίου

Επιχορηγήσεις ύψους €9,93 δισ. από το Ταμείο Ανάκαμψης εκτιμάται ότι θα κατευθυνθούν σε έργα με άμεση σχέση με τις Κατασκευές, κινητοποιώντας συνολικούς πόρους ύψους €12,8 δισ.

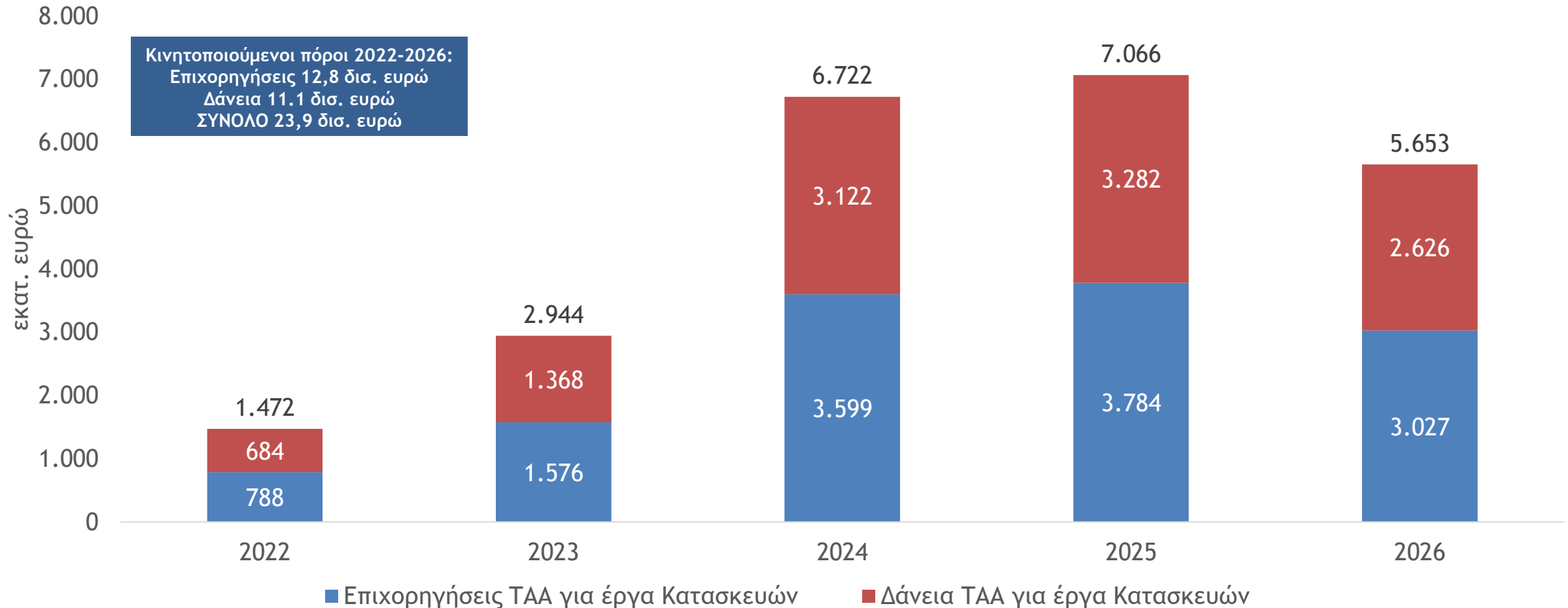
Σύνολο επενδυτικών πόρων που κινητοποιούνται από τις επιχορηγήσεις σε έργα του Ταμείου Ανάκαμψης με άμεση σχέση με τη δραστηριότητα των Κατασκευών, ανά τομέα

Τα κατασκευαστικά έργα που θα στηριχθούν με επιχορηγήσεις από το Ταμείο Ανάκαμψης αφορούν κυρίως τους τομείς της Πράσινης Μετάβασης και των ιδιωτικών επενδύσεων και μετασχηματισμού της οικονομίας

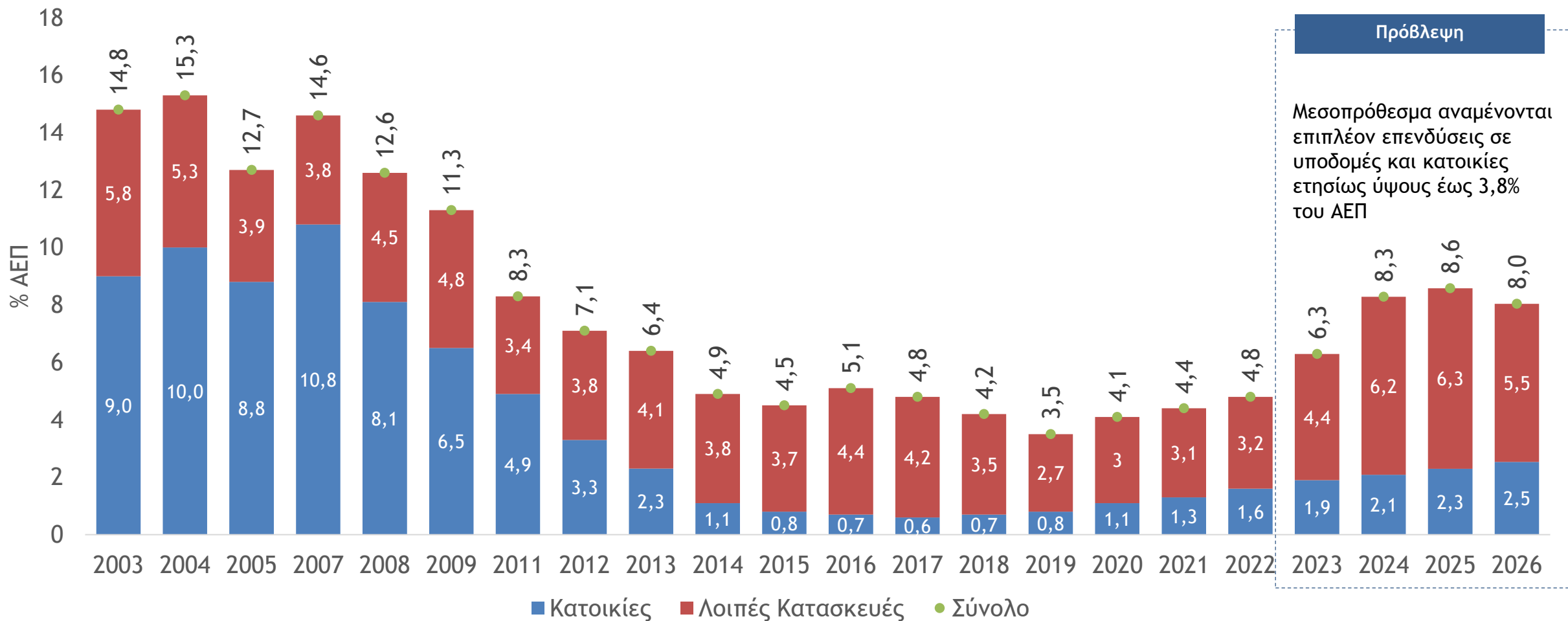
Μαζί με τους πόρους από τα δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης εκτιμάται ότι για έργα με άμεση σχέση με τις Κατασκευές θα κινητοποιηθούν την περίοδο 2022-2026 συνολικά €23,9 δισ.

Σύνολο κινητοποιούμενων πόρων από το Ταμείο Ανάκαμψης για έργα Κατασκευών

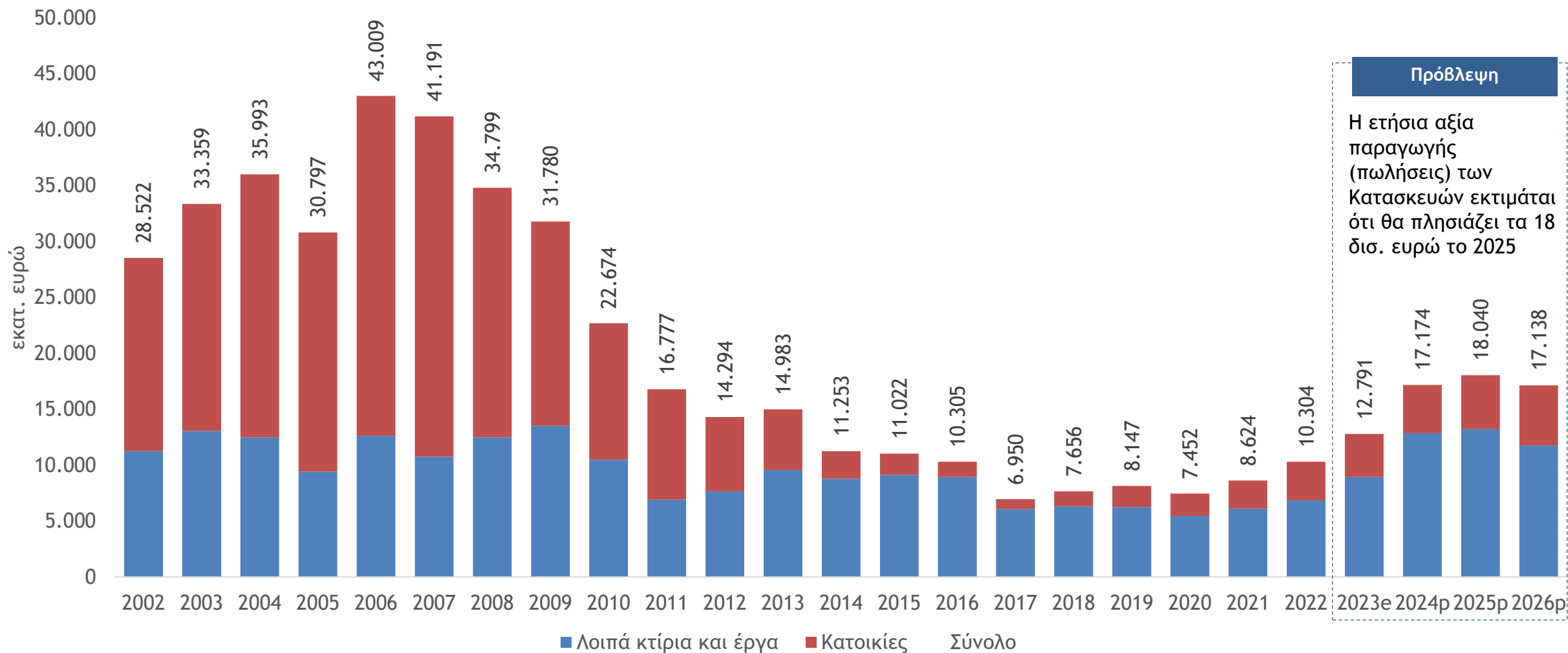
Ως αποτέλεσμα οι επενδύσεις σε Κατασκευές -κυρίως στις υποδομές- εκτιμάται ότι θα ενισχύσουν σημαντικά το μερίδιό τους στο ΑΕΠ

Επενδύσεις σε Κατασκευές ως % του ΑΕΠ

Μεσοπρόθεσμα εκτιμάται ότι η αξία παραγωγής των κατασκευαστικών έργων υποδομών και κατοικιών θα υπέρ-διπλασιαστεί σε σύγκριση με το επίπεδο που είχε το 2020

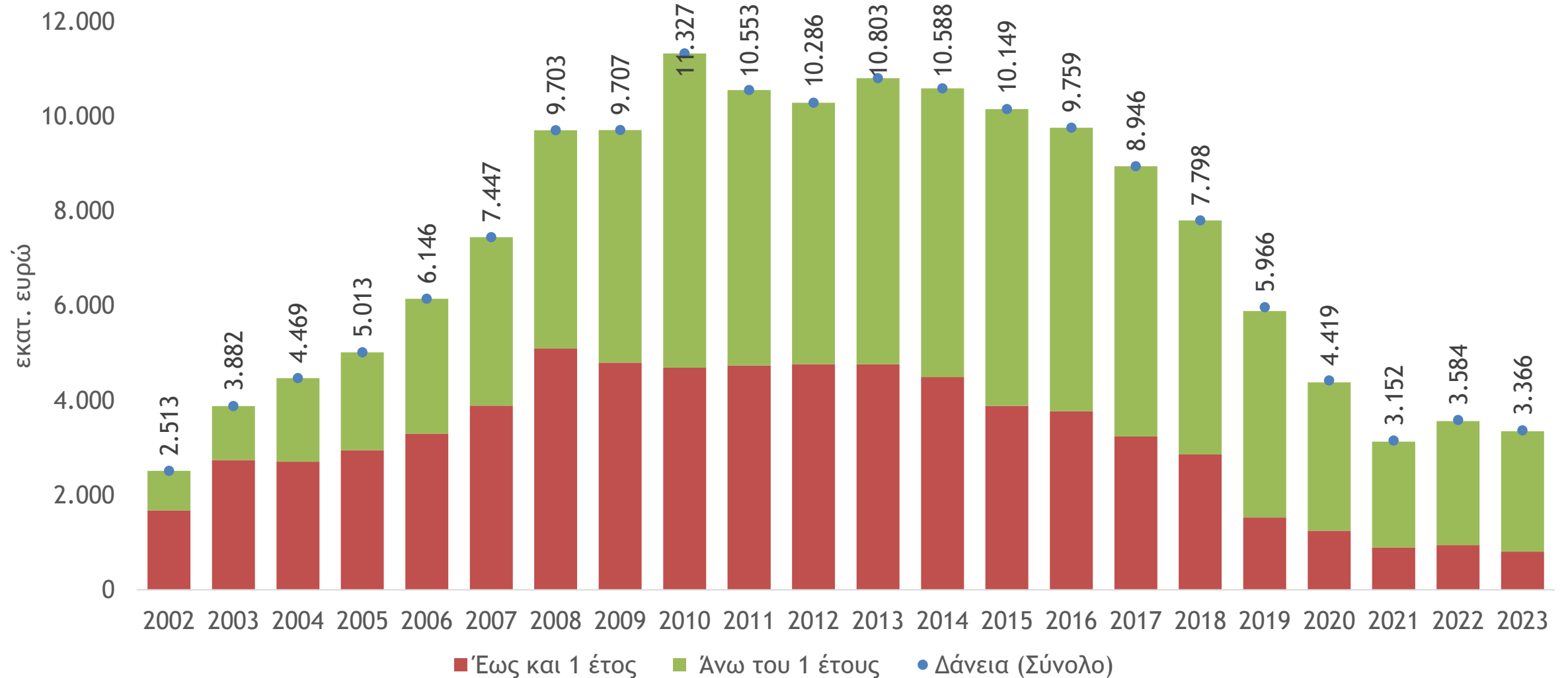
Αξία παραγωγής Κατασκευών

3

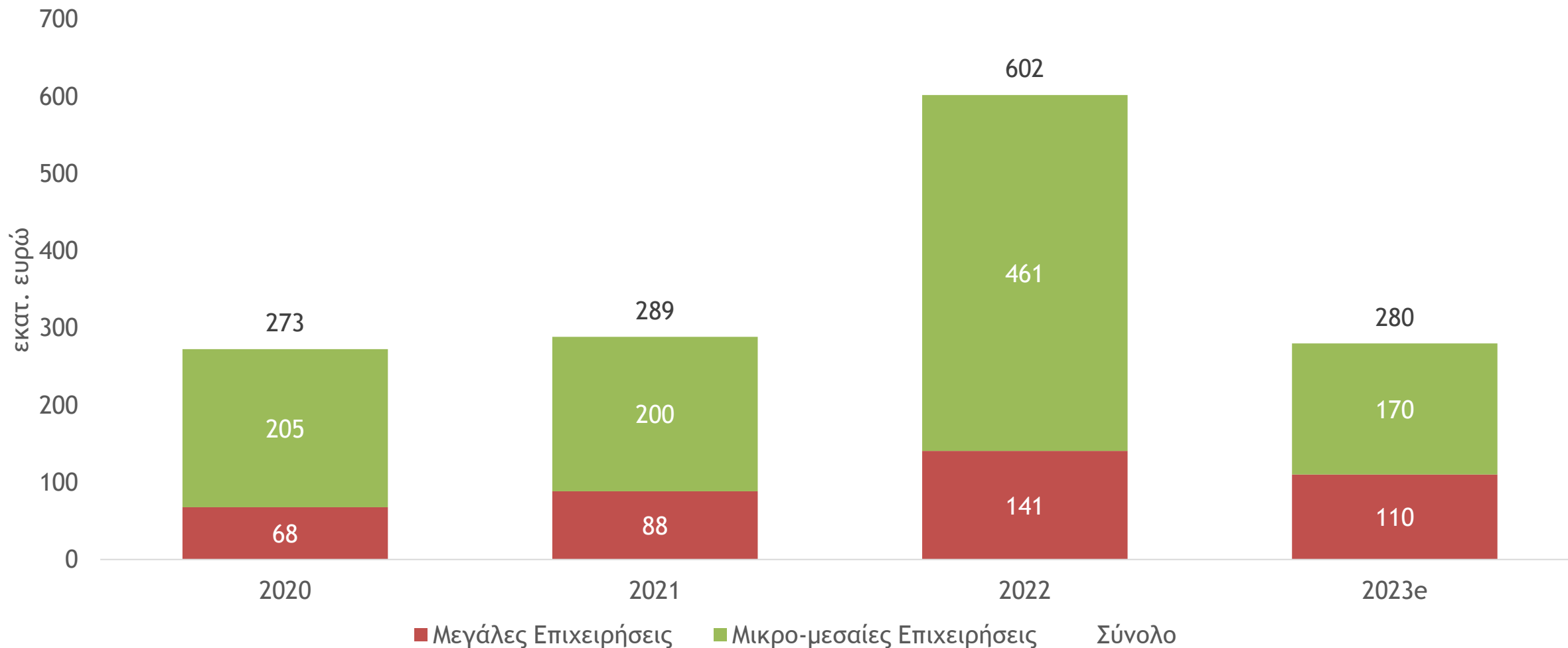
Εξέλιξη και ανάγκες χρηματοδότησης

Τα υπόλοιπα δανείων προς τις Κατασκευές αφορούν κυρίως δάνεια με διάρκεια μεγαλύτερη του ενός έτους

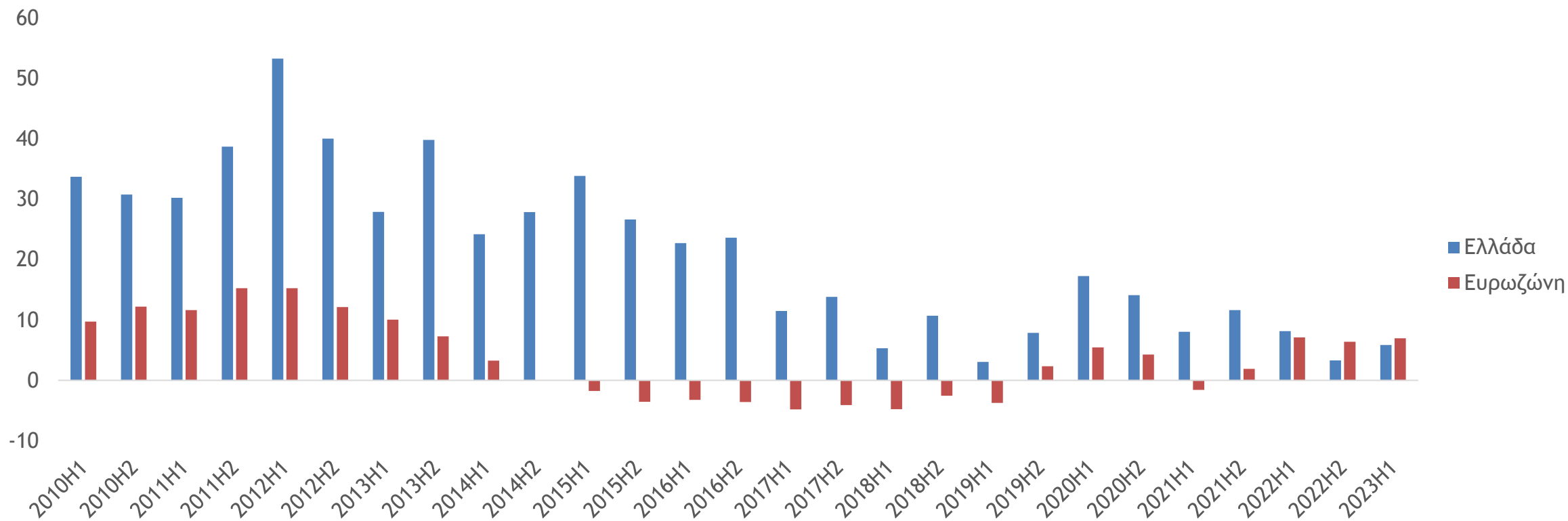
Οι ροές δανείων προς τον κλάδο των Κατασκευών ήταν 361 εκατ. κατά μέσο όρο την περίοδο 2020-2023 και κατευθύνθηκαν κυρίως προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις

Νέα Δάνεια στον κλάδο των Κατασκευών

Το χρηματοδοτικό κενό των ΜμΕ στην Ελλάδα έχει περιοριστεί, αλλά παραμένει

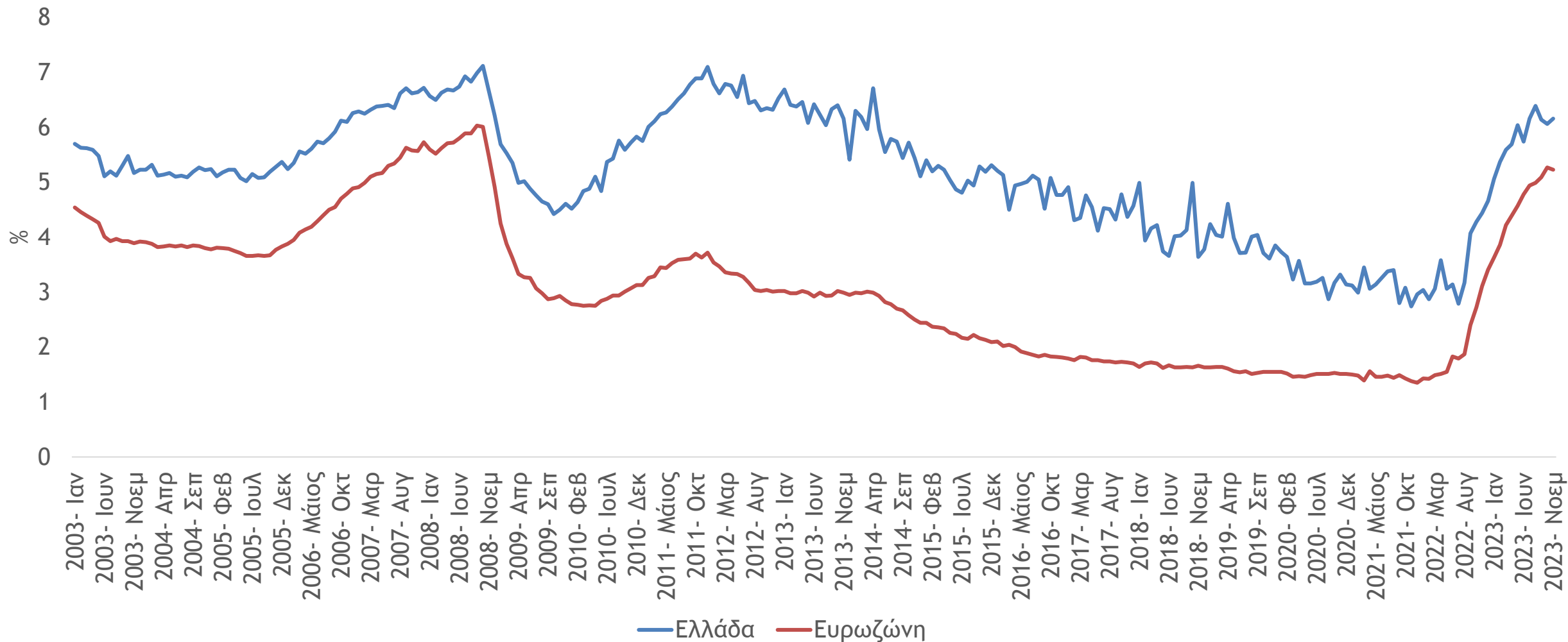
Μεταβολές στο χρηματοδοτικό κενό, εκτιμούμενες από την πλευρά των μικρομεσαίων επιχειρήσεων
(καθαρό ποσοστό αποκριθέντων)

Στην έρευνα SAFE της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ), η οποία διενεργείται δύο φορές κάθε έτος, το χρηματοδοτικό κενό των ΜμΕ ορίζεται ως η διαφορά μεταξύ της μεταβολής των χρηματοδοτικών αναγκών των μικρομεσαίων επιχειρήσεων μείον τη μεταβολή της διαθεσιμότητας τραπεζικού δανεισμού. Θετική τιμή του δείκτη υποδηλώνει αύξηση του χρηματοδοτικού κενού.

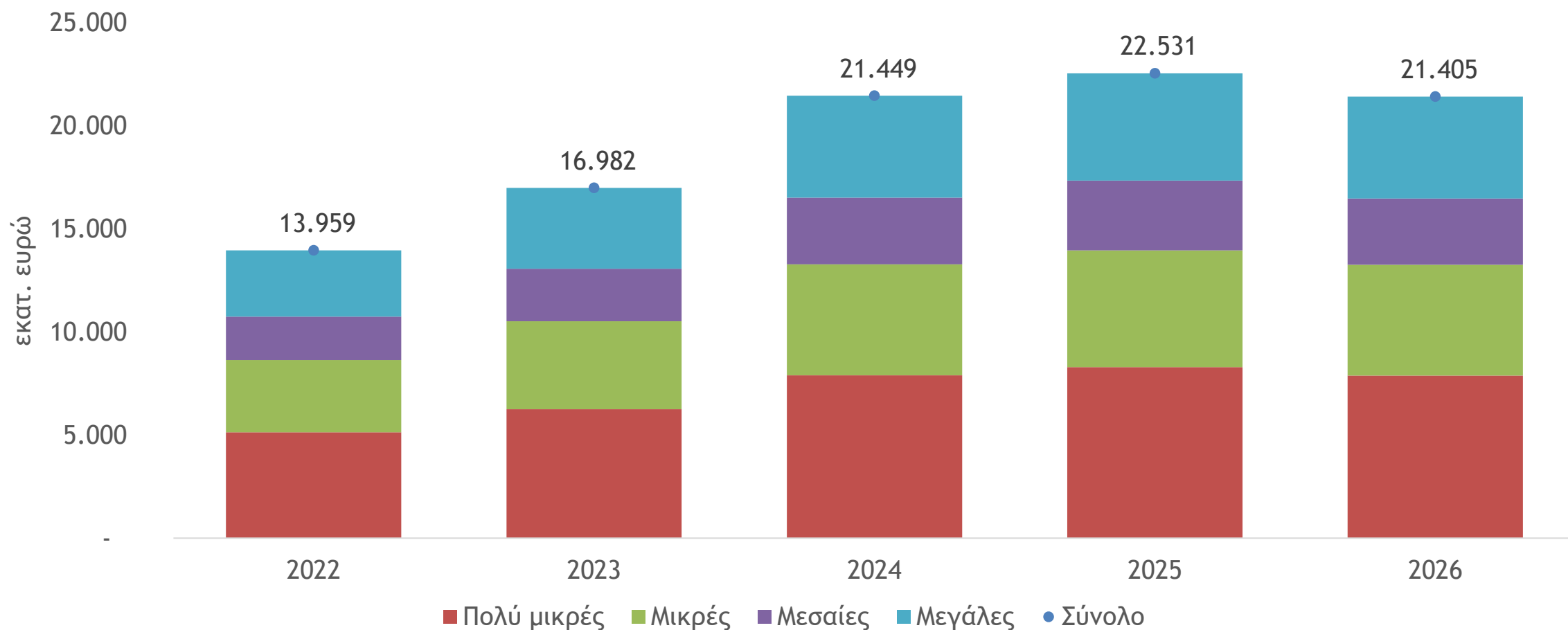
Τις δυσκολίες στη χρηματοδότηση των Κατασκευών επιτείνει η άνοδος του κόστους δανεισμού των επιχειρήσεων στην Ελλάδα

Σύνθετος δείκτης κόστους δανεισμού επιχειρήσεων στην Ελλάδα και στην Ευρωζώνη

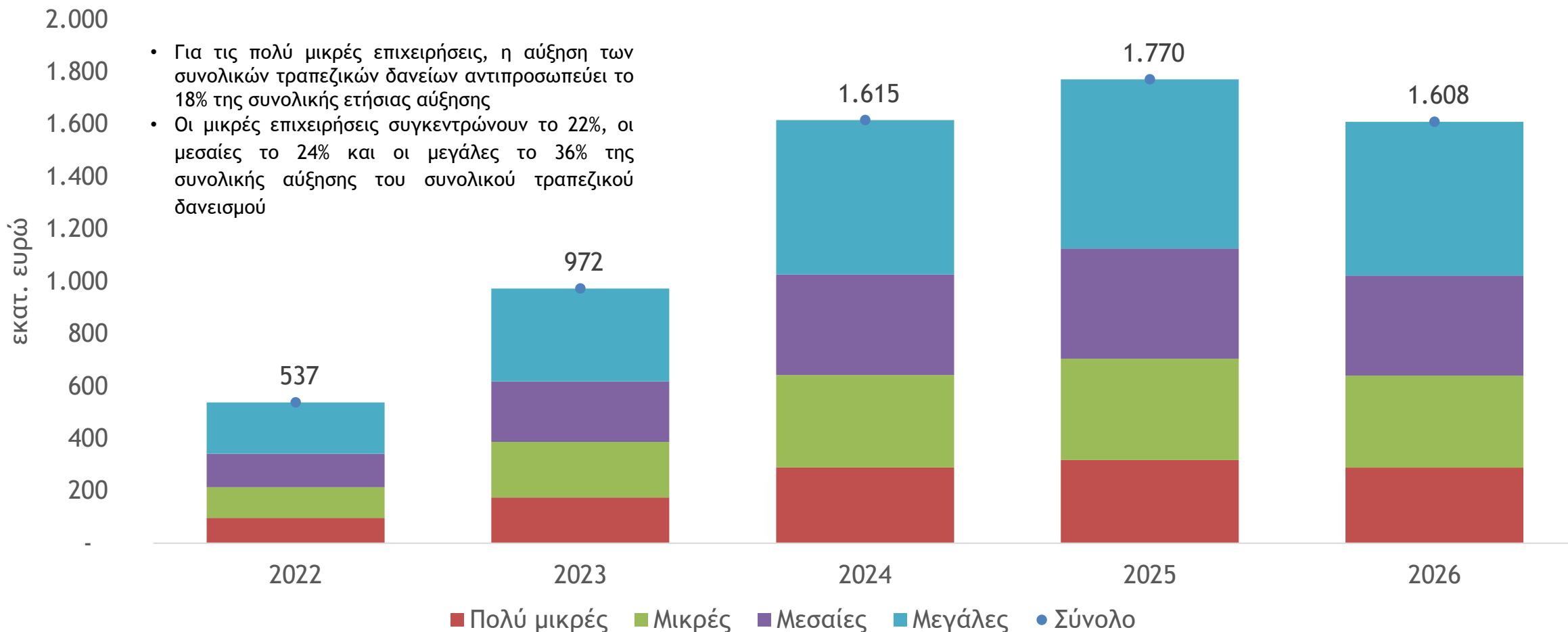
Η προοπτική ανάπτυξης για τον τομέα των Κατασκευών θα ενισχύσει σημαντικά τα μεγέθη των επιχειρήσεων του τομέα τα επόμενα χρόνια

Εκτίμηση πωλήσεων ανά κατηγορία επιχειρήσεων

Η προσδοκώμενη αύξηση του κύκλου εργασιών των τεχνικών και μελετητικών επιχειρήσεων, θα ενισχύσει την ανάγκη για αύξηση του τραπεζικού δανεισμού τους

Εκτίμηση μεταβολής συνολικών τραπεζικών δανείων ανά κατηγορία επιχειρήσεων

4

Κρίσιμοι παράγοντες και προκλήσεις για τις Κατασκευές

Προκλήσεις για τις Κατασκευές

Ανθρώπινο Δυναμικό

Χρηματοδότηση κατασκευαστικών και μελετητικών επιχειρήσεων

Θεσμικά ζητήματα

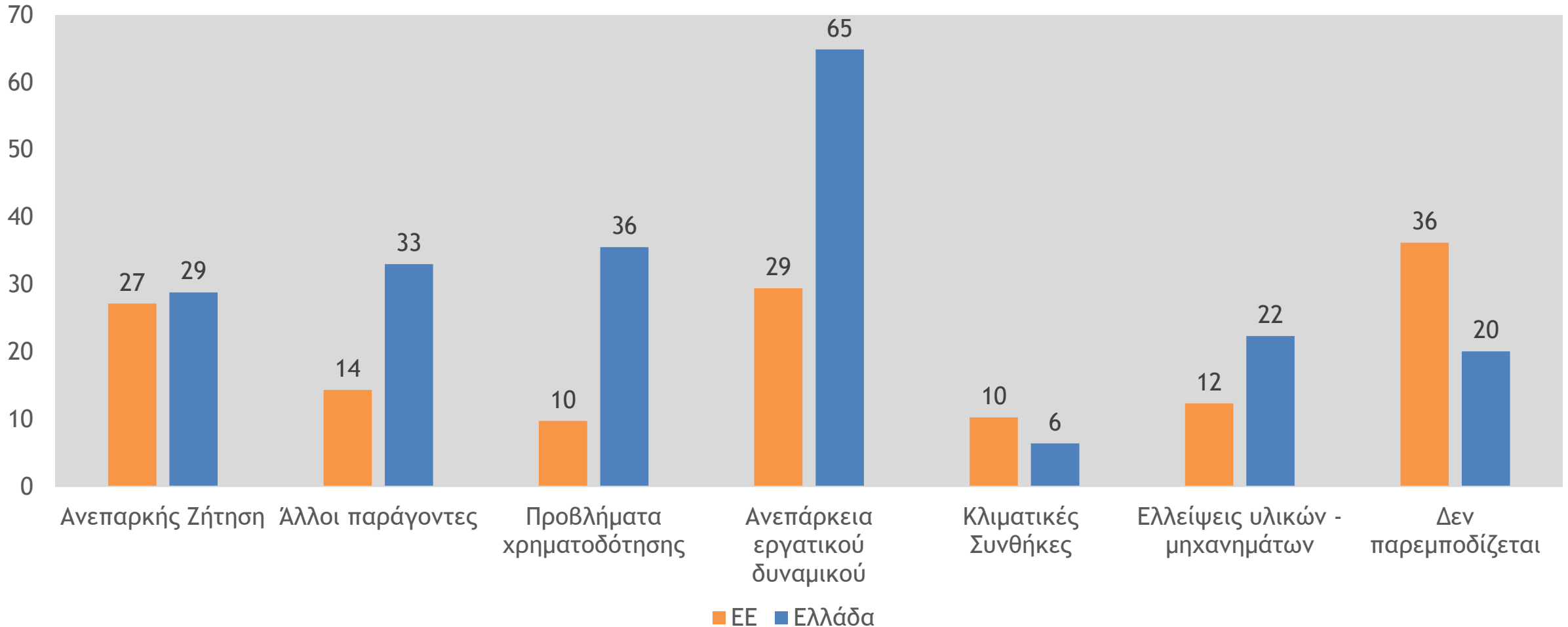
Ενσωμάτωση τεχνολογίας και ψηφιοποίηση

Αρχές ESG

Εθνικός στρατηγικός σχεδιασμός

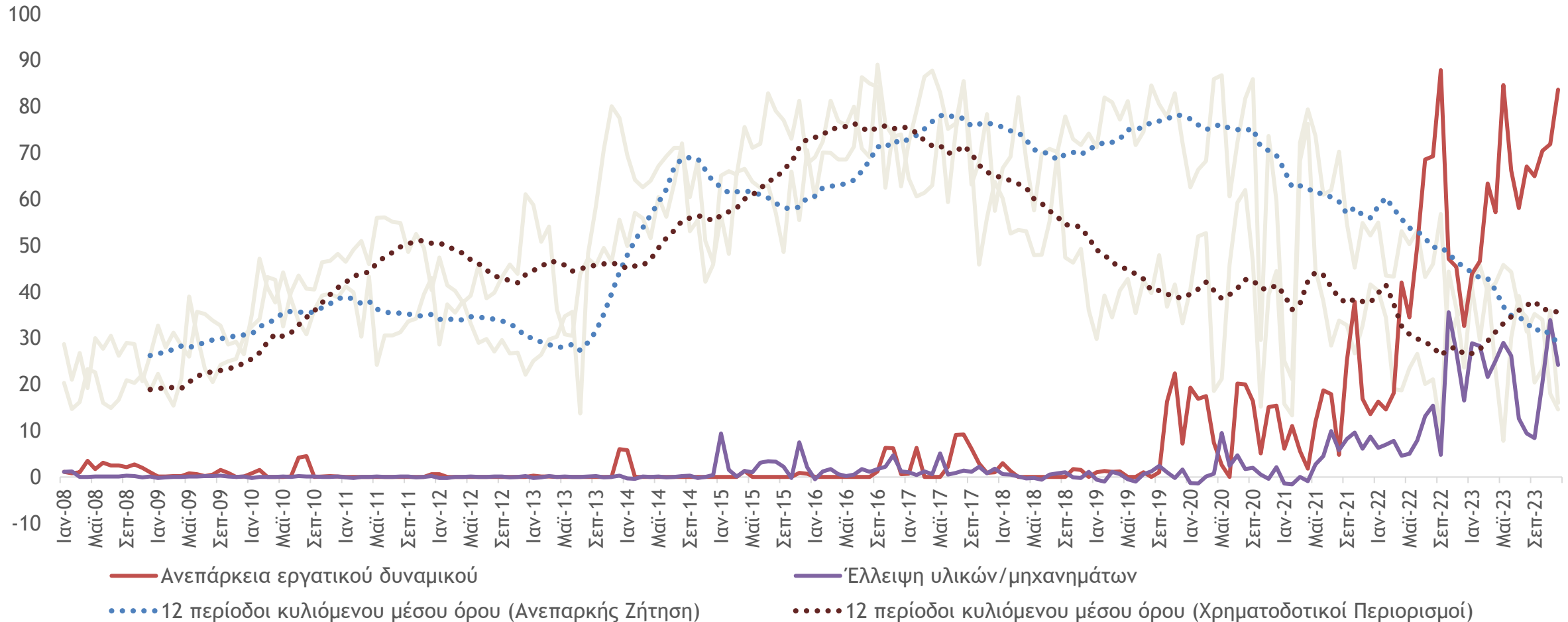
Οι ελλείψεις ανθρωπίνου δυναμικού και τα προβλήματα χρηματοδότησης είναι οι κυριότεροι παράγοντες που επηρεάζουν την κατασκευαστική δραστηριότητα στην Ελλάδα την τρέχουσα περίοδο

Παράγοντες που παρεμποδίζουν την επιχειρηματική δραστηριότητα στις Κατασκευές, 2023

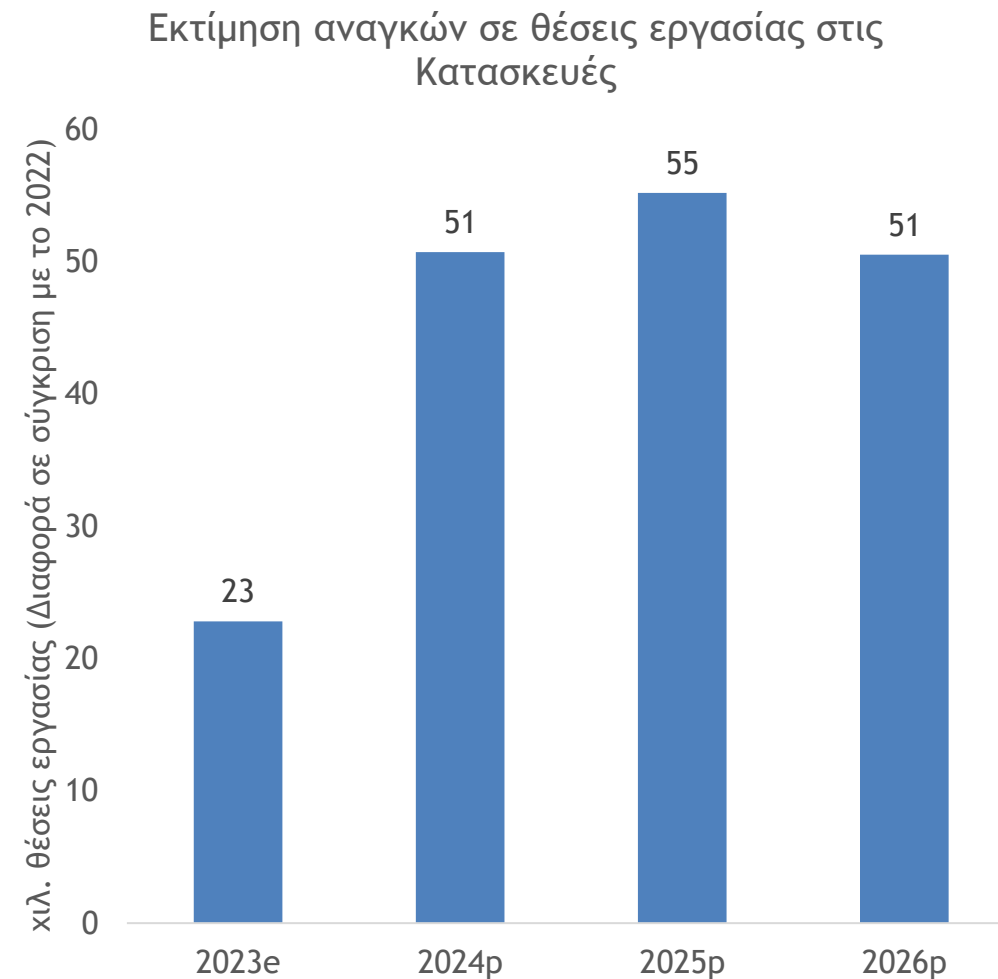
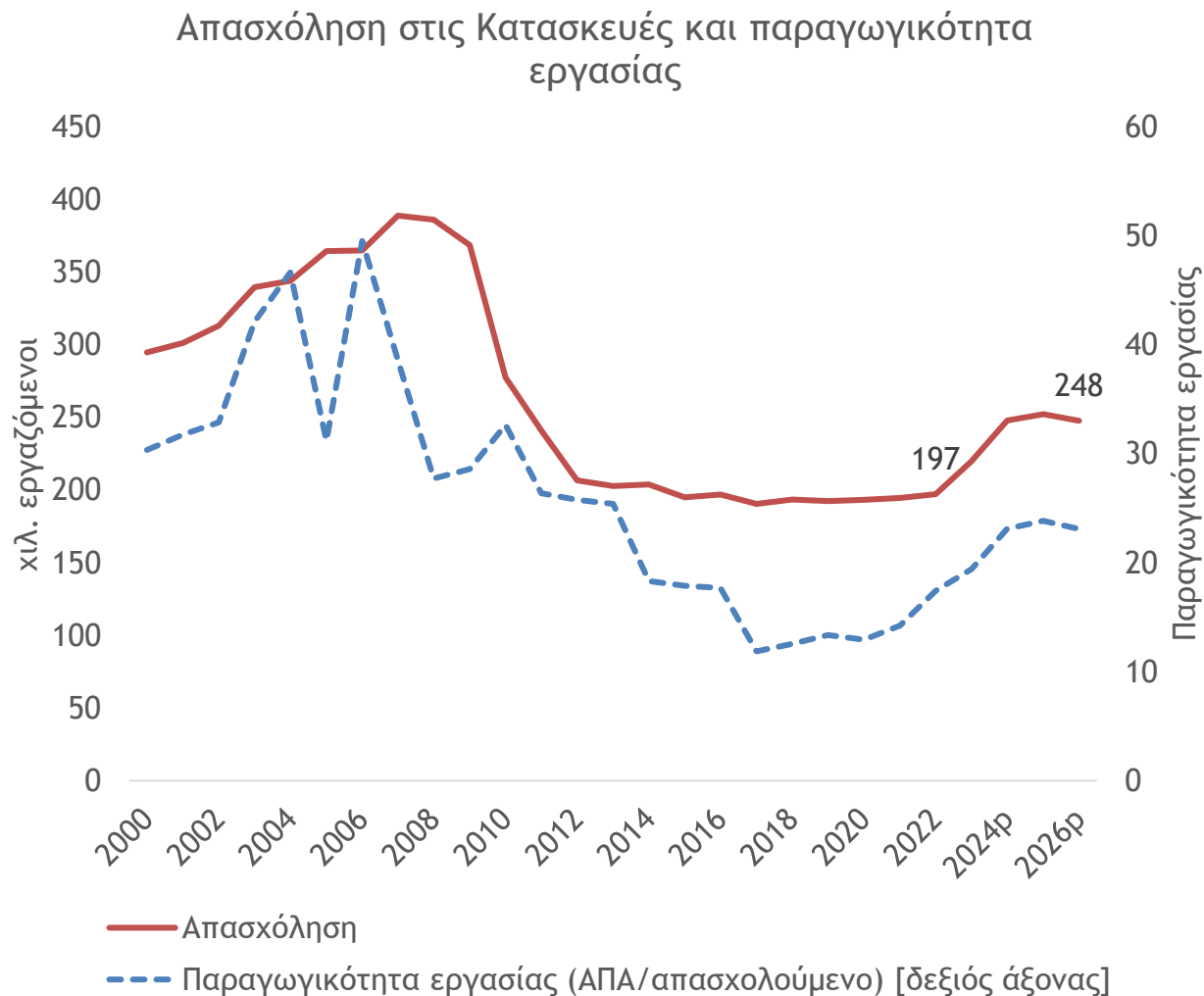

Εξέλιξη παραγόντων που παρεμποδίζουν την επιχειρηματική δραστηριότητα στις Κατασκευές

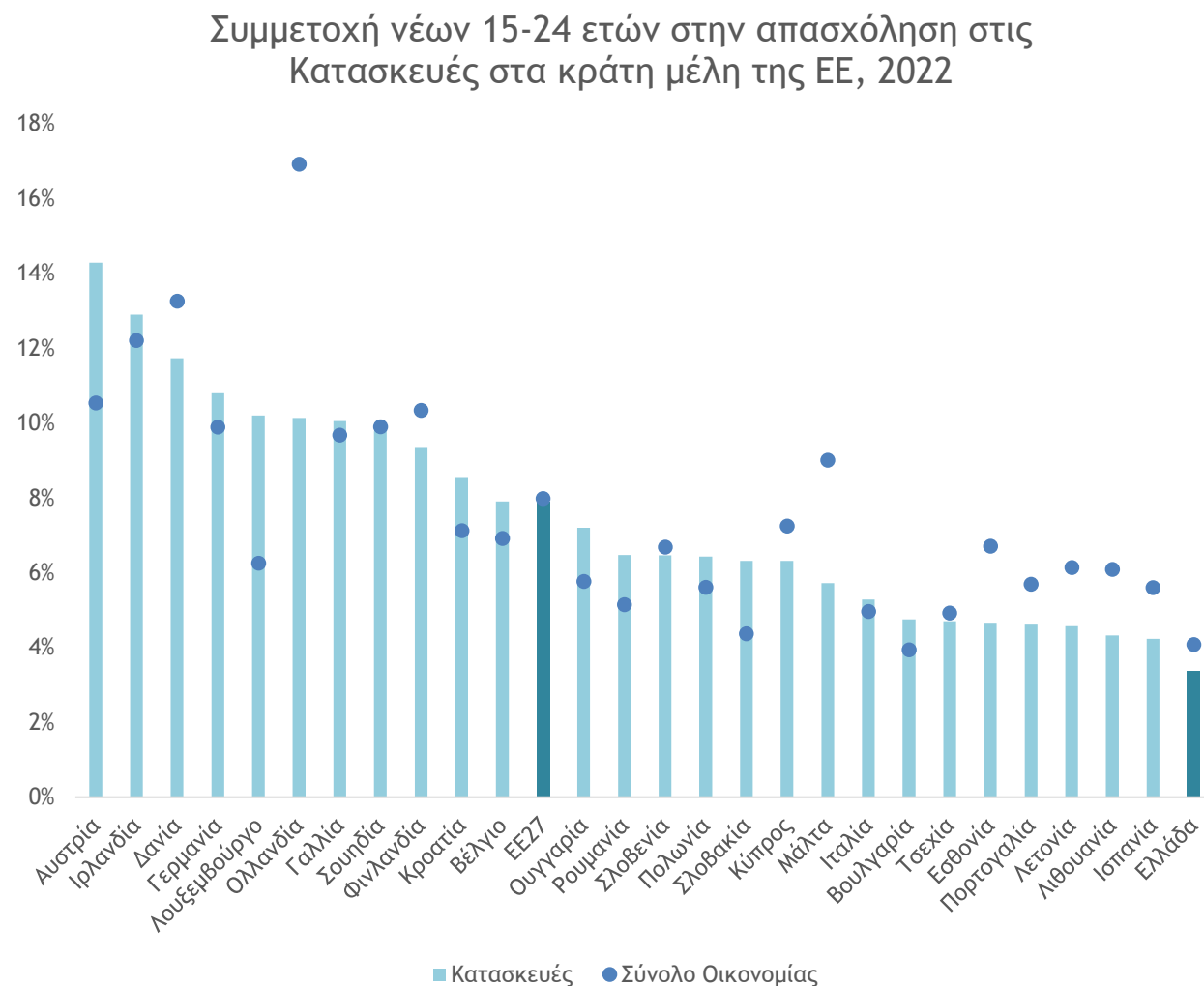
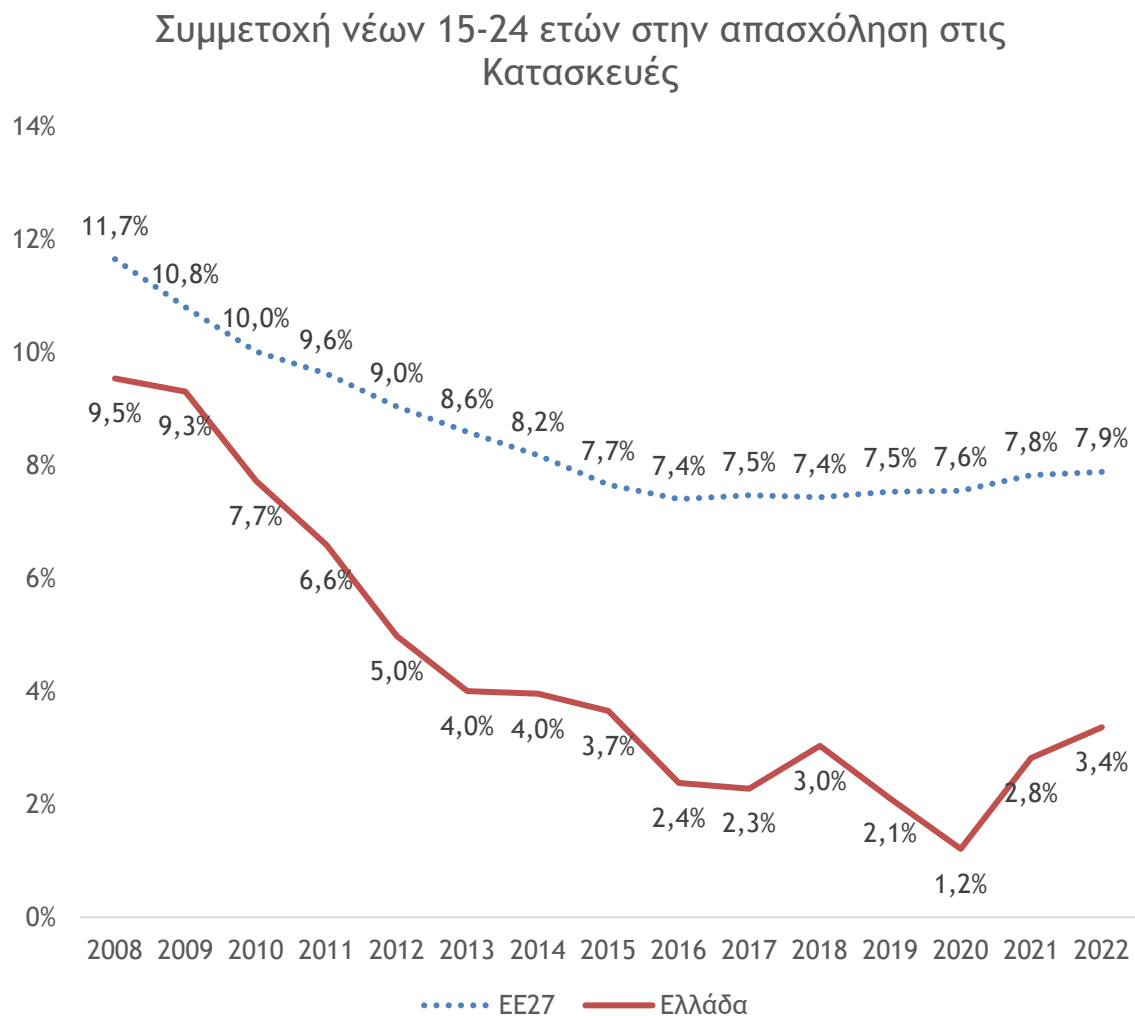
Παράγοντες που επηρεάζουν την επιχειρηματική δραστηριότητα στις Κατασκευές στην Ελλάδα
(Ιαν 2008 - Δεκ 2023)

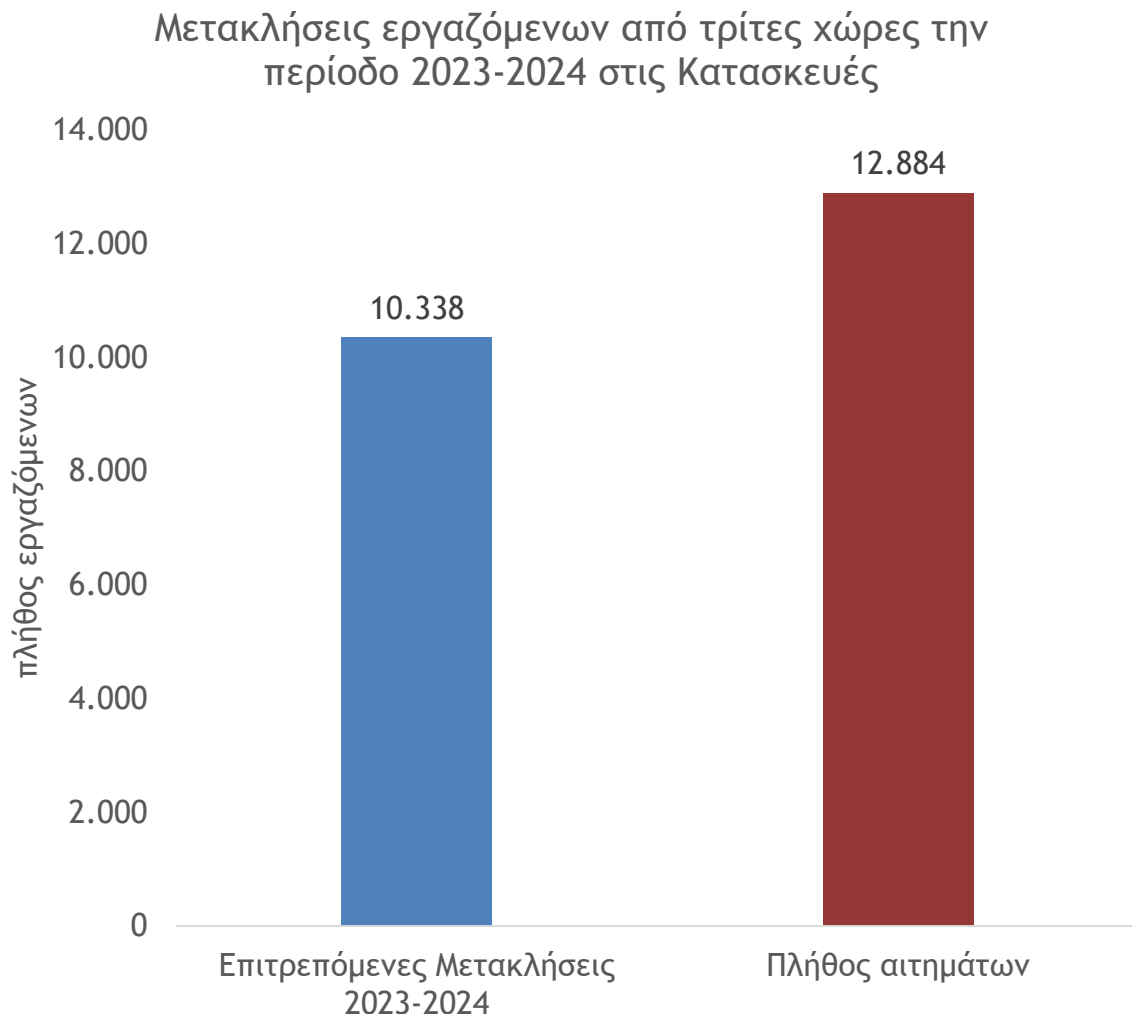
Σε σύγκριση με το επίπεδο απασχόλησης το 2022, οι ανάγκες σε πρόσθετες θέσεις εργασίας στις Κατασκευές για τα επόμενα έτη εκτιμώνται σε περίπου 50 χιλιάδες

Η Ελλάδα βρίσκεται στην τελευταία θέση μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ27 ως προς τη συμμετοχή των νέων στο εργατικό δυναμικό του κλάδου των Κατασκευών

Για την κάλυψη των κενών θέσεων εργασίας σε διάφορους κλάδους της οικονομίας, καθορίστηκε ανώτατος αριθμός αδειών διαμονής πολιτών τρίτων χωρών για εργασία

Οι κατασκευαστικές εταιρίες θα πρέπει να εξετάσουν δράσεις για να αμβλύνουν το πρόβλημα:

- Επαναξιολόγηση μισθών και παροχών
- Εφαρμογή προγραμμάτων κατάρτισης και μαθητείας για την ανανέωση των δεξιοτήτων και την ανάπτυξη ειδικευμένων εργαζομένων
- Χρήση νέων τεχνολογιών και αυτοματισμών για τη βελτίωση της παραγωγικότητας και τη μείωση της εξάρτησης από τη χειρωνακτική εργασία
- Βελτίωση των συνθηκών εργασίας
- Προώθηση της εικόνας/απήχησης του κατασκευαστικού κλάδου
- Στενότερη διασύνδεση με τα πανεπιστήμια

Θεσμικά ζητήματα

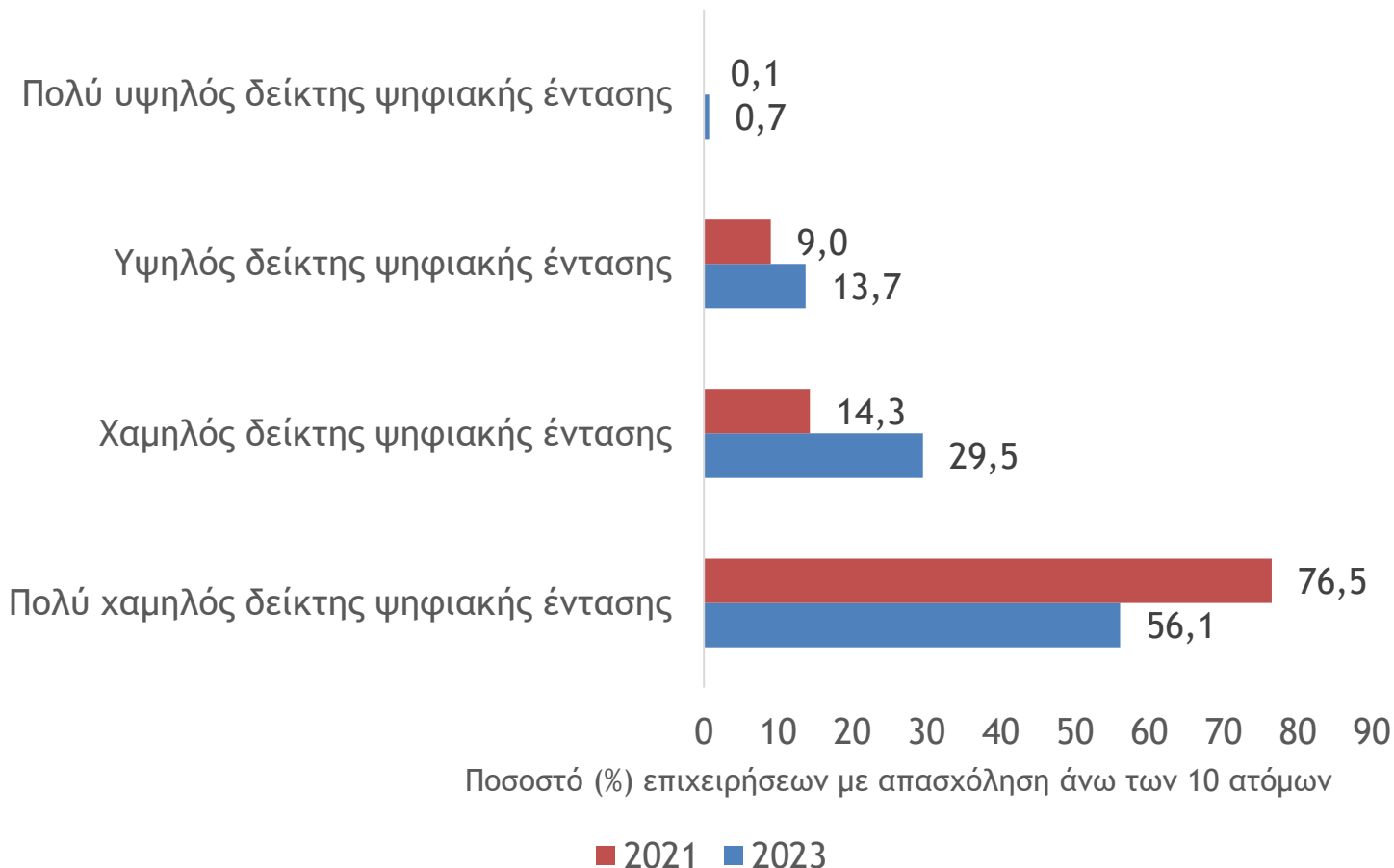
Μηχανισμός
καθορισμού
συντελεστών
αναθεώρησης τιμών

Ενιαίο Σύστημα
Τεχνικών
Προδιαγραφών και
Τιμολόγησης Τεχνικών
Έργων και Μελετών
(Παρατηρητήριο Τιμών, Σύστημα
Αναλύσεων Τιμών και
Προσδιορισμού Κόστους και
Σύστημα Ενιαίων Τεχνικών
Προδιαγραφών (Ν.4782/2021))

Ευρεία χρήση
εξωδικαστικών τρόπων
επίλυσης διαφορών
(διαμεσολάβηση, επιτροπές
εμπειρογνωμόνων, διαιτησία)

Ενσωμάτωση τεχνολογίας και ψηφιοποίηση

Δείκτης ψηφιακής έντασης στις Κατασκευές (DII version 3)

- Τα χαμηλά ποσοστά ψηφιοποίησης και η έλλειψη επενδύσεων από τις κατασκευαστικές επιχειρήσεις, αποτελούν δύο μείζονες προκλήσεις για την ανθεκτικότητα και την ανταγωνιστικότητα του τομέα
- Ο τρόπος κατασκευής, διαχείρισης και παρέμβασης στο δομημένο περιβάλλον μετασχηματίζεται με ταχείς ρυθμούς, με την ανάπτυξη πολυάριθμων εφαρμογών BIM (Building Information Modelling), IoT (Internet of Things), αισθητήρων, ρομπότ, drones, εργαλείων σάρωσης, επιτόπιο αυτοματισμό, προκατασκευή, τρισδιάστατη εκτύπωση, κ.ά.
- Η εφαρμογή του BIM εκτιμάται ότι θα συμβάλλει καταλυτικά στην παράγωγή βιώσιμων και ανθεκτικών έργων, βελτιώνοντας τη διαδικασία ανάθεσης μελετών, κατασκευής και συντήρησης των δημόσιων έργων
- Για την ενσωμάτωση των αλλαγών που προϋποθέτει η Εθνική Στρατηγική BIM απαιτείται χρόνος για την ευρεία ανάπτυξη των απαραίτητων δεξιοτήτων, ώστε οι επιχειρήσεις του κλάδου να ανταποκριθούν στις νέες απαιτήσεις και να προμηθευτούν τον απαραίτητο εξοπλισμό

Η διαχείριση των θεμάτων περιβάλλοντος, κοινωνίας και εταιρικής διακυβέρνησης είναι ιδιαίτερα σημαντική για τη διευκόλυνση της πρόσβασης των επιχειρήσεων σε κεφάλαια (Κριτήρια ESG)

Δεσμεύσεις κατά την εφαρμογή των αρχών ESG από κατασκευαστικές εταιρίες στην Ελλάδα

Περιβάλλον

- Μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου της επιχειρηματικής δραστηριότητας
- Υπεύθυνη διαχείριση των αποβλήτων μέσω της ανακύκλωσης
- Υπεύθυνη διαχείριση του περιβάλλοντος στα εργοτάξια και ενσωμάτωση καλών πρακτικών προστασίας του περιβάλλοντος
- Επένδυση σε ΑΠΕ για τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματός

Κοινωνία

- Μείωση των ατυχημάτων και προάσπιση της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων
- Μεγιστοποίηση της κοινωνικής αξίας μέσω της ενίσχυσης των τοπικών προμηθευτών
- Εκπαίδευση σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος στους εργαζόμενους που απασχολούνται στα έργα
- Εκπαίδευση στην αποτελεσματική διαχείριση έκτακτων περιστατικών
- Ισότητα των φύλων και λιγότερες ανισότητες
- Ενίσχυση τοπικών προμηθευτών και υποδομών

Διακυβέρνηση

- Εφαρμογή των δεσμεύσεων της Εταιρικής Διακυβέρνησης ενισχύοντας τη διαφάνεια
- Ενσωμάτωση της Βιώσιμης Ανάπτυξης στις λειτουργίες της επιχείρησης
- Επιχειρηματική ηθική και κανονιστική συμμόρφωση

Η αυξανόμενη ζήτηση για πιο βιώσιμα και κοινωνικά υπεύθυνα έργα, επιβάλλει την υιοθέτηση των αρχών ESG από τις εταιρίες του κλάδου των Κατασκευών

Εθνικός Στρατηγικός Σχεδιασμός Υποδομών

Σκοπός

- Προτεραιότητες έργων υποδομών
- Κατανομή πόρων ώστε να επιτυγχάνεται καλύτερη απόδοση των υφιστάμενων δημόσιων υποδομών
- Εξασφάλιση λειτουργικής αξίας σε σχέση με το κόστος
- Χρήση επαγγελματικών αναλύσεων και αξιόπιστων στοιχείων
- Ενίσχυση της ικανότητας δημόσιων φορέων για τον σχεδιασμό και την παρακολούθηση έργων
 - Συγγραφή κατευθυντήριων γραμμών (οδηγοί ανάλυσης κόστους-οφέλους, ανάλυσης κινδύνων, ανάλυση αξίας (value engineering), επιλογής μοντέλου χρηματοδότησης κ.ά.)

Περιεχόμενο

- Προτεραιότητες και εξειδίκευση πόρων χρηματοδότησης για κρίσιμα έργα υποδομής στους τομείς Μεταφορών, Ενέργειας, Επικοινωνιών, Αντιπλημμυρικών Έργων, Άρδευσης, Ύδρευσης, Αποβλήτων, **κατόπιν αναλύσεων των εθνικών στρατηγικών στόχων ανάπτυξης και ενδεδειγμένων αναλύσεων κόστους - οφέλους για υποψήφια έργα υποδομής**
 - Επικαιροποίηση του στρατηγικού σχεδίου (π.χ. ανά πενταετία)
 - Σύνταξη εκθέσεων προόδου σε ετήσια βάση (έργα σε εξέλιξη, έργα υπό δημοπράτηση, benchmarking κόστους κ.λπ.)

5

Συμπεράσματα

Μεγέθη και τάσεις

Ενίσχυση αριθμού επιχειρήσεων, αξίας παραγωγής και λειτουργικής κερδοφορίας

Επενδύσεις ώστε να επαυξηθεί η παραγωγική δυναμικότητα και ανταγωνιστικότητα του κλάδου

Τάση ήπιας ανόδου της απασχόλησης

Σημαντική αύξηση κόστους κατασκευής και των τιμών των ακινήτων

Συγκρατημένη άνοδος στεγαστικής πίστης, αύξηση του σχετικού κόστους δανεισμού

Ενίσχυση της αγοράς κατασκευής δημοσίων έργων και αποκλιμάκωση του μέσου ποσοστού έκπτωσης

Ιστορικά υψηλό ανεκτέλεστο υπόλοιπο δημόσιων και ιδιωτικών έργων των μεγάλων κατασκευαστικών ομίλων

Προοπτικές και προκλήσεις

Ισχυρή ανάπτυξη από
ευρωπαϊκούς και εθνικούς
πόρους

Ανάγκη για αύξηση της
χρηματοδότησης του
κλάδου και περιορισμού του
χρηματοδοτικού κενού

Θετική συμβολή από τη
χρήση διάφορων
χρηματοδοτικών εργαλείων
(π.χ. εγγυητικά κεφάλαια,
επιδότηση επιτοκίου, κ.ά.)

Ελλείψεις εργατικού
δυναμικού

Εγγυήσεις και
καθυστερήσεις πληρωμών

Βελτιώσεις στο θεσμικό
πλαίσιο του συστήματος
παραγωγής δημοσίων
έργων

Εθνικός στρατηγικός
σχεδιασμός για τις
υποδομές

Ενσωμάτωση τεχνολογίας
και ψηφιοποίηση των
Κατασκευών

Υιοθέτηση των προτύπων
ESG από τις
κατασκευαστικές
επιχειρήσεις

Ερευνητική Ομάδα

Γιώργος Μανιάτης, Υπεύθυνος τμήματος κλαδικών μελετών IOBE

Αντώνης Μαυρόπουλος, Ερευνητικός Συνεργάτης IOBE

Φωτεινή Στρουμπάκου, Ερευνητική Συνεργάτιδα IOBE

Συντονισμός

Νίκος Βέττας, Γενικός Διευθυντής IOBE και Καθηγητής, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών